

Zpráva o stavu romské menšiny v kraji za rok 2020

Krajský úřad:	Zlínský kraj
Sídlo:	Tř. T. Bati 21, 761 90 Zlín
Podpis ředitele úřadu:	Ing. Milan Štábl, MBA

Vážené krajské koordinátorky, vážení krajské koordinátoři,

tak jako každý rok si Vás i v letošním roce dovoluujeme oslovit ve věci přípravy podkladů pro vypracování Zprávy o stavu romské menšiny v České republice, tentokrát za rok 2020. Zpráva o stavu romské menšiny v České republice za rok 2020 (dále jen „Zpráva“) bude vypracována Úřadem vlády ČR a předložena vládě ČR ke schválení, a to v souladu s usnesením vlády České republiky č. 1214 ze dne 23. listopadu 2020.

Role krajského koordinátora pro romské záležitosti (dále jen „krajský koordinátor“) je v rámci institucionálního zabezpečení romské integrace jednou ze stěžejních, proto jsou Vámi poskytnuté informace velmi důležité. Předání informací o situaci ve Vašem kraji je zároveň jednou z podmínek pro poskytnutí dotace v rámci dotačního programu Podpora koordinátorů pro romské záležitosti.

Podklady a informace, které pro vypracování Zprávy poskytnete, by měly vycházet zejména z informací získaných od obecních úřadů obcí s rozšířenou působností ve Vašem kraji, především pak od osob, které plní úkoly napomáhající výkonu práv příslušníků romské komunity a integraci příslušníků romské komunity do společnosti dle § 6 odst. 8 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „romský poradce“). Dále by pak předávané informace měly být založeny na znalosti terénu, tzn. vycházet od organizací a institucí, které se v terénu dlouhodobě pohybují a jsou v pravidelném kontaktu s romskou menšinou. Významným zdrojem dat jsou pro nás také výzkumy či jiná šetření, které/ktará se ve Vašem kraji v roce 2020 realizovaly/realizovala, a které se mohou dotýkat romské menšiny. Důležité je také zmínit, že tato Zpráva by se neměla týkat pouze Romů, kteří jsou příjemci nějakého typu pomoci, ale také části romské menšiny, která je tzv. „integrována“, tzn. nezávislá na systému pomoci, a přesto se tyto lidé identifikují jako příslušníci romské menšiny.

Součástí dokumentu by měly být také příklady dobré a špatné praxe v oblasti romské integrace a romské menšiny obecně na území kraje a návrhy krajských koordinátorů na koncepční řešení situace Romů v České republice.

Vzhledem k výše uvedenému si Vás dovoluujeme požádat, aby otázky uvedené v dokumentu níže byly předány také relevantním odborům Vašeho úřadu, obecním úřadům obcí s rozšířenou působností, které je následně poskytnou obcím I. a II. typu, případně městským částem, nestátním neziskovým organizacím a dalším relevantním aktérům, zvláště pak terénním pracovníkům působících v jednotlivých obcích.

Po získání informací od jednotlivých aktérů by měl krajský koordinátor prověřit jejich relevantnost, tzn. dle své zkušenosti ověřit, zda lze uvedené informace považovat za spolehlivé. V případě, že krajský koordinátor nebude považovat poskytnuté informace za relevantní, měl by se s daným aktérem spojit, vyjasnit si danou situaci, případně poskytnuté informace dle svého uvážení zrevidovat či si vyžádat jejich doplnění. Zároveň by pak Úřadu vlády ČR měla být zaslána již agregovaná data, která jsou z pohledu krajského koordinátora pro vypracování Zprávy relevantní.

Zjišťování údajů o zastoupení romské menšiny na daném území, včetně zastoupení v různých orgánech a institucích, probíhá zpravidla metodou kvalifikovaných odhadů či na základě sebeidentifikace. Východiskem pro kvalifikované odhady je konkrétní znalost prostředí a souvislostí. I proto by provádění kvalifikovaných odhadů mělo probíhat na co nejnižší úrovni, především za pomoci odborníků, kteří jsou v každodenním kontaktu s Romy v daném území, jako jsou např. terénní pracovníci.

Aby zjišťování neporušovalo platné předpisy o ochraně osobních údajů, je nutné, aby informace týkající se počtu Romů byly neadresné, tj. aby je nebylo možné spojit s konkrétní osobou. K zajištění neadresnosti zjištěných informací a k ochraně před jejich zneužitím se silně doporučuje publikovat informace o počtech Romů na úrovni obcí s rozšířenou působností. Nižší úroveň by mohla ohrozit anonymitu dat.

V případě potřeby je možné využít dále uvedenou definici „Za Roma považujeme takového jedince, který se za Roma sám považuje, aniž by se nutně k této příslušnosti za všech okolností (např. při sčítání lidu) hlásil, a/nebo je za Roma považován významnou částí svého okolí na základě skutečných či domnělých (antropologických, kulturních nebo sociálních) indikátorů.“ Je však nutné vždy pamatovat na to, že kvalifikované odhady, jak již bylo výše uvedeno, může činit pouze osoba, která má odborné znalosti či zkušenosti a která je znalá místních poměrů.

Uvědomujeme si složitost a citlivost sběru informací, které se vztahují k etnicitě. Za účelem vyhodnocení dopadů vládní politiky romské integrace, včetně priorit Strategie romské integrace do roku 2020 a dalších na ni navazujících strategických dokumentů, je tento sběr informací, alespoň na úrovni kvalifikovaných odhadů, však nezbytný. Pouze při znalosti reálného stavu může vláda České republiky nastavovat nová a upravovat stávající opatření na podporu integrace Romů do společnosti. Získané informace ohledně početnosti romské menšiny a zastoupení Romů pomohou zásadním způsobem k průběžnému monitorování a hodnocení dopadů implementovaných politik, aktivit či konkrétních programů. Zároveň se v příložené osnově nově objevují otázky týkající se dělení příslušníků romské menšiny dle pohlaví. Pro tuto věc jsme se rozhodli také v souvislosti s doporučeními mezinárodních organizací, zejména Rady Evropy a Evropské komise, aby se členské státy věnovaly také nerovnostem mezi ženami a muži v rámci romské menšiny a politiky států mířily na zvlášť zranitelné skupiny, mezi které romské ženy patří. Vzhledem k tomu, že jde o první pokus o zmapování situace romských žen, budeme velmi vděční, pokud nám budete moci i tyto informace poskytnout.

Závěrem si Vás dovoluujeme požádat, abyste podklady pro vypracování Zprávy zaslali prostřednictvím datové schránky Úřadu vlády ČR a zároveň prostřednictvím e-mailu na e-mailovou adresu kolegyně MgA. Bc. Kateřiny Krejčové (krejцова.katerina@vlada.cz) ve formátu Word, a to do 28. února 2021.

V případě dotazů se na mě či mé kolegy neváhejte obrátit.

Předem děkuji za spolupráci.

S pozdravem

Mgr. Klára Jůnová v.r.
vedoucí Oddělení kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny
a sekretariátu Rady vlády pro národnostní menšiny

Úvodní informace krajského koordinátora ke zpracování Zprávy:

Krajský koordinátor rozeslal závaznou osnovu pro vypracování Zprávy o stavu romské menšiny v kraji za rok 2019 na všech 13 ORP v kraji, Krajskému ředitelství Policie Zlínského kraje, neziskovým organizacím ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, z.s., Dživ Lačes z.s. Vsetín, Charitám Holešov, Kroměříž, Valašské Klobouky, Vsetín, Diakonie ČCE Vsetín, Elim Vsetín, o.p.s. a Odborům krajského úřadu (Odbor zdravotnictví, Odbor školství, mládeže a sportu, Odbor sociálních věcí a Odbor kultury a památkové péče). Oslovené subjekty podklady pro vypracování Zprávy o stavu romské menšiny v kraji zaslaly. Vyjádřily se i dvě neziskové organizace a to ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, z.s. a Dživ Lačes z.s. Vsetín. Sdělení k jednotlivých otázkám byl ze strany ORP posuzován velmi individuálně, z tohoto důvodu jsou uvedeny v odpovědích jenom ty ORP, které se k dané otázce adekvátně vyjádřily. Stejně tak je to i případně vyjádření neziskových organizací.

Základní informace o situaci romské menšiny v kraji

1. Do tabulek č. 1 – 3 vyplňte prosím požadované informace vztahující se k základním údajům o romské menšině a obcím s rozšířenou působností (dále jen „ORP“). U tabulky č. 1 uveďte prosím údaje na základě Vašich kvalifikovaných odhadů.

Tabulka 1 Odhad počtu Romů v obcích s rozšířenou působností v kraji v roce 2020 a z toho odhad podílu sociálně vyloučených Romů

název ORP	kvalifikovaný odhad počtu Romů	Z toho kvalifikovaný odhad počtu žen	Z celkového kvalifikovaného odhadu počtu Romů kvalifikovaný odhad podílu sociálně vyloučených Romů
Bystřice pod Hostýnem	33	18	1%
Holešov	117 (100)	49	11% (100%)
Kroměříž	550	300	80%
Luhačovice	17	10	0%
Otrokovice	45	27	0%
Rožnov pod Radhoštěm	109	60	5%
Uherské Hradiště	406	231	30%
Uherský Brod	185	85	8%
Valašské Klobouky	87	37	69%
Valašské Meziříčí	383	190	70%
Vizovice	35	15	0%
Vsetín	650	380	80%
Zlín	250 (600)	100	70%
celkem	2867	1502	55%

Pozn. Údaje uvedené v závorce poskytli spolek ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, z.s. v ORP, ve kterých realizuje sociální služby „Terénní programy“.

Tabulka 2 Sociálně vyloučené lokality (dále jen „SVL“) v ORP v kraji a „romští poradci“

	počet	podíl na celkovém počtu ORP v kraji
ORP v kraji (celkový počet ORP)	13	100 %
Z celkového počtu ORP v kraji, počet ORP v jejichž správní působnosti se vyskytují obce se SVL	6	46%
Z počtu ORP v řádku 2 uveďte počet ORP, v jejichž správní působnosti se vyskytují obce se SVL v kraji, a kde je zároveň zřízena funkce romského poradce, tzn. osoby, která vykonává agendu podle § 6 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů), (včetně kumulace s dalšími funkcemi a bez ohledu na výši úvazku)	3	23%

Tabulka 3 SVL ve všech obcích v kraji

	Počet	Podíl na celkovém počtu obcí v kraji
Počet všech obcí v kraji (včetně ORP)	307	100 %
Počet obcí v kraji (viz řádek 1), na jejichž území se vyskytují SVL	7	2%

Tabulka 4 Terénní pracovníci ve všech obcích v kraji (včetně ORP), kteří vykonávají i nevykonávají činnost na základě zákona o sociálních službách (zákon č. 108/2006 Sb., zákon o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů). Do tabulky 4 vyplňte údaje o terénních pracovnících, kteří na území obce pracují pravidelně, tzn. alespoň 1x týdně.

	Počet	
	mimo zákon č. 108/2006 Sb.	podle zákona č. 108/2006 Sb.
Počet obcí v kraji (viz řádek 2 tabulky 3), na jejichž území se vyskytují SVL, a kde v roce 2020 působil terénní pracovník hrazený z ESI fondů.	-	-
Počet obcí v kraji (viz řádek 2 tabulky 3), na jejichž území se vyskytují SVL, a kde v roce 2020 působil terénní pracovník hrazený přímo z rozpočtu obce (není tím myšlen TP, který je hrazen z jiných zdrojů a obec jej POUZE dofinancovává).	-	-
Počet obcí v kraji (viz řádek 2 tabulky 3), na jejichž území se vyskytují SVL, a kde v roce 2020 působil terénní pracovník hrazený NNO.	-	5

Vsetín: Ačkoli odhad počtu Romů zůstal stejný jako v předchozím roce, došlo k navýšení podílu sociálně vyloučených Romů. Je to dáno zejména tím, že v minulém roce došlo k významnému nárůstu nezaměstnaných příslušníků romské menšiny. Důvodů je několik. Na počátku roku skončila pracovní smlouva na dobu určitou mnoha romským zaměstnancům a již jim nebyla znovu prodloužena. Epidemie Covid ovlivnila činnost mnoha společností, organizací a firem, které byly nuceny snižovat náklady na provoz, omezit provoz, či dokonce činnost ukončit. Zaměstnanci pak byli postupně propouštěni, příp. nebyli přijímáni noví zaměstnanci. Romové v minulých letech často vykonávali v rámci APZ veřejně prospěšné práce. V loňském roce však byl snížen i počet těchto pozic.

Nezaměstnanost je tady zohledňována jako jedno z hlavních kritérií sociálního vyloučení (nikoli však jediné), ke kterému je přihlíženo. Pokud bychom chtěli zohlednit všechna kritéria (tzn. zda osoba splňuje alespoň 1 kritérium), spadali by do sociálně vyloučené skupiny téměř všichni Romové.

Vyjádření krajského koordinátora:

Na základě kvalifikovaných odhadů se oproti poslednímu sledovanému období (Zpráva o stavu romské menšiny v kraji za rok 2019) počet Romů nepatrně zvýšil a to zejména v ORP Uherské Hradiště a Zlín, ke snížení počtu Romů naopak došlo v ORP Bystřice pod Hostýnem. V podílu sociálně vyloučených Romů nedošlo k výraznějším změnám. Stále jich ve Zlínském kraji evidujeme okolo cca 55%. Jak je v úvodu této Zprávy uvedeno, bylo použito podkladů zaslaných z jednotlivých ORP v kraji a dále bylo použito podkladů od neziskové organizace ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, z.s.. Tato nezisková organizace zaslala údaje k ORP, v rámci kterých realizuje sociální službu „Terénní programy“ (Holešov, Kroměříž, Uherské Hradiště, Valašské Meziříčí a Zlín). Údaje poskytnuté touto neziskovou organizací se v kvalifikovaném odhadu počtu Romů liší v ORP Zlín. Spolek uvádí 600 Romů žijících na teritoriu ORP Zlín, Magistrát města Zlína uvádí pouhých 250 osob romské národnosti. Tento rozdíl se následně odráží v počtu sociálně vyloučených Romů. Velký rozdíl v údajích o sociálně vyloučených Romů je evidován v ORP Holešov. ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, z.s. uvádí 100% sociálně vyloučených osob, město Holešov pouhých 11%. V konečném důsledku, může na základě informací od neziskové organizace na území Zlínského kraje žít až 3.200 Romů. Zvýšil by se i odhadovaný počet sociálně vyloučených Romů

na cca 60%. Při zpracování Zprávy o stavu romské menšiny v České republice za rok 2020 navrhuji Úřadu vlády ČR pracovat s údaji poskytnutými z ORP.

2. Uveďte prosím, prostorové rozmístění SVL v kraji, ve kterých žijí převážně příslušníci romské menšiny. Požadované údaje prosím vyplňte do přílohy č. 1 k této osnově, kterou tvoří seznam obcí, které byly v minulosti označeny jako takové, v jejichž správní působnosti se SVL vyskytují. V příloze č. 1 prosím aktualizujte sloupec 3. Počet SVL a sloupec 4. Počet obyvatel v SVL. **Zároveň prosím doplňte obce, které v dokumentu chybí a na jejichž území se SVL vyskytují** (včetně dalších údajů), a to nejlépe v souladu se žádostí na výkon sociální práce (pokud je to možné) nebo na základě Vašeho subjektivního hlediska. Zároveň také označte prosím obce, ve kterých došlo v roce 2020 ke snížení počtu SVL a uveďte, jak k této situaci došlo.

Holešov: Lokalita Bořenovská.

Kroměříž: Lokalita Račín – ulice U Zámečku, Braunerova – v roce 2019 proběhla částečná demolice bytových domů v této lokalitě, během roku 2020 bylo obydlených asi 8 – 10 bytů, kdy se postupně obyvatelé lokality z důvodu dluhů na nájemném vystěhovali (nebo byli exekučně vystěhováni) a v případě řádně placících nájemníků byli přestěhováni do jiných bytů v majetku města Kroměříž. Na konci roku 2020 byly v lokalitě obydleny už pouze dva byty, kdy tito nájemníci budou nejpозději do 3/2021 přestěhováni. Domy budou postupně městem demolovány dle demoličního výměru z roku 2018.

Lokalita Děvín – ulice Albertova – obývaných bytů 134, celkem zde bydlí cca 290 osob, z toho asi 160 romských obyvatel.

Valašské Meziříčí: Souhrnná analýza sociálně vyloučených lokalit (GAC 2015), známá jako Gabalova zpráva, uvádí 3 vyloučené lokality v obci Valašské Meziříčí – bytový dům na Zašovské 776, ubytovnu „Kasárna“ v ulici Železničního vojska 1369 a nyní již neexistující „holobyty“ v unimobuňkách na ulici M. Alše. Tato analýza již není pro město Valašské Meziříčí aktuální.

V rámci spolupráce s Agenturou pro sociální začleňování byla zpracována Vstupní analýza Valašského Meziříčí (zpracována v roce 2018), nicméně situace se změnila, a to ve vztahu k objektu na ulici Jičínská: v roce 2020 započala plánovaná rekonstrukce objektů na adrese Jičínská 156 – stávajícím nájemníkům bylo nabídnuto bydlení v jiných bytových domech ve vlastnictví města Valašského Meziříčí. V rámci této rekonstrukce dojde ke zlepšení stavebně-technického stavu bytů na adrese Jičínská 156.

Dle Vstupní analýzy Valašského Meziříčí je situace v současné době následující (zpracované Agenturou pro sociální začleňování v roce 2018):

V případě ubytovny „Kasárna“ na ulici Železničního vojska 1369 lze tuto definovat jako sociálně vyloučený bytový dům, resp. jde o ubytovnu s kapacitou cca 80 pokojů, ubytovávající jak příjemce dávek hmotné nouze, tak rodiny s dětmi, vlastník soukromý majitel. Zašovskou 776 lze považovat za bytový dům s vyšším podílem sociálně vyloučených bytů (domácností) – nelze hovořit o homogenním sociálním vyloučení, ovšem na základě dostupných statistických údajů je míra koncentrace indikátorů sociálního vyloučení (např. nezaměstnanost, zadlužení, nebo počet příjemců dávek HN) na této adrese i několikanásobně vyšší než v jiných částech města. Městské byty v ulici Schlattauera 538–542; 577 lze jako jediné označit za „lokalitu“, protože jde o skupinu bytových domů. Ani zde však není míra sociálního znevýhodnění a vyloučení homogenní a netýká se všech zdejších obyvatel, ale váže se na konkrétní domácnosti. Proto i zde lze hovořit o vyšším podílu sociálně znevýhodněných a vyloučených bytů.

Tedy ve Val. Meziříčí je v současné době objekt ve vlastnictví města na adrese Jičínská 156 v rekonstrukci.

K vyšší koncentraci nízkopříjmového obyvatelstva (včetně Romů) dochází v poslední době na ubytovně Zašovská 71, Val. Meziříčí.

Vsetín:

Lokalita Poschla 2082, 2083

Lokalita na okraji města byla zbudována v roce 2006 jako reakce na potřebu poskytnout ubytování lidem z demolovaného domu na ul. Smetanova 1336. Město tehdy stálo před rozhodnutím, zda obyvatele domu, kteří neměli podle rozhodnutí soudu nárok na žádnou bytovou náhradu, vystěhovat na ulici. Město poskytlo vystěhovaným obyvatelům ubytování ve smontovaných domech.

- 2 domy, každý dům má 18 obecních bytů, byty jsou různé velikosti, součástí každého bytu je sociální zařízení se sprchovým koutem a WC
- v lokalitě funguje domovník, dochází asistent prevence kriminality
- vybavenost lokality – hřiště na fotbal, dětské houpačky, kolotoč, pískoviště
- v místě má prostory Diakonie ČCE, která zde zajišťuje Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež RUBIKON, SAS pro rodiny s dětmi – MOZAIKA a předškolní klub PRAMÍNEK - setkávání matek s dětmi předškolního věku, tzv. školička,
- v lokalitě provádí terénní sociální práci také sociální pracovníci TSP – org. složky města Vsetín
- vzdálenost MHD od SVL je asi 7 minut pěší chůze, vzdálenost od centra města je cca 25 min. pěší chůze

Lokalita Jiráskova 409

- lokalita na okraji sídliště
- dům se 14 obecními byty
- v lokalitě funguje domovník, dochází asistent prevence kriminality
- vybavenost lokality – menší hřiště, dětské houpačky, pískoviště
- sociální práci s obyvateli zajišťují pracovníci TSP a Diakonie

Ostatní Romové, žijí ve městě mezi majoritou, a to jak v obecních bytech, tak v pronájmu u soukromých majitelů.

Lokality lze rozdělit podle etnického klíče – Poschla 2082, 2083 a Jiráskova 409, které jsou téměř stoprocentně romské, Pod Pecníkem 1308, 1309 a 1310 jsou lokality majoritně romské, zatímco komerční ubytovny a Červenka 1428 jsou většinou obývány majoritní populací. Stejně tak i další mikro lokality (jednotlivé domy/vchody v městské zástavbě) – Tyršova 1272, Sušilova 1331 a 1335, Rokytnice 464-466 jsou etnicky heterogenní. V poslední době je registrována narůstající migrace Romů z jiných částí města na adresu Tyršova 1272, kde dochází ke stěhování romských rodin do soukromých podnámů, což vyvolává odliv některých majoritních obyvatel.

Vyjádření krajského koordinátora: Jak je uvedeno v tabulce č. 3 na území Zlínského kraje se sociálně vyloučené lokality nacházejí na území sedmi obcí a to v Holešově, Kroměříži, Kunovicích, Starém Městě, Uherském Brodě, Valašském Meziříčí a Vsetíně. Na rozdíl od minulého sledovaného období evidujeme ve Zlínském kraji o jednu SVL více. Jedná se o lokalitu Staré Město, kde žije cca 100 olašských Romů na ul. Huštěnovská, Velehradská a Svatoplukova. Tato lokalita nebyla v minulosti ze strany Starého Města evidována jako SVL. V současné době Staré Město považuje shora uvedenou část za SVL. Na ostatních ORP v rámci Zlínského kraje se sociálně vyloučené lokality nenachází. V roce 2020 ke zvýšení či snížení počtu SVL na území kraje nedošlo. Na jednu stranu vznikla víceméně administrativně jedna SVL ve Starém Městě, na druhou stranu na území ORP Kroměříž se lokalita „Račín“ zaniká z důvodu demolice nemovitostí, které byly v majetku města Kroměříže.

3. Uveďte prosím, jaké byly v roce 2020 realizovány nebo publikovány dokumenty, které mohou nebo mají vztah k integraci romské menšiny nebo romské menšiny obecně žijící na území kraje, které si nechal vypracovat nebo sám vypracoval kraj. Jedná se zejména o strategické a koncepční dokumenty, výzkumy (studie, analýzy, statistické přehledy, monitorovací a jim obdobné evaluační závěrečné zprávy různých záměrů, tj. projektů atp.) a další podobné materiály.

Požadované informace vyplňte prosím do tabulky 5. Při vyplňování prosím rozlište, zda se jedná o dokument **explicitně** se vztahující k romské menšině, či jde o dokument, který se týká obecných témat s možnou návazností na romskou menšinu. U dokumentů **strategické**

povahy zároveň uveďte, zda jsou v souladu se Strategií romské integrace 2014 – 2020, případně, z jakého důvodu tomu tak není.

Tabulka 5 Dokumenty mající vztah k integraci romské menšiny nebo romské menšině obecně vypracované v roce 2020

název dokumentu	druh dokumentu (výzkum/analýza/příručka/strategie)	explicitně se vztahující k romské menšině (ANO/NE)	komentář (soulad se Strategií romské integrace 2014 – 2020, zajímavosti dokumentu apod.)
Komunitní plán sociálních služeb a péče ORP Vsetín na období 2020-2023	strategie	ne	

4. Do tabulky 6 prosím uveďte názvy ORP, jejichž komunitní plány a strategické dokumenty se vztahují nebo se mohou vztahovat k integraci romské menšiny či romské menšině obecně, a to včetně názvů dokumentů. U každého z dokumentů zároveň uveďte, zda explicitně obsahuje také popis a analýzu potřeb příslušníků romské menšiny včetně návrhů integrace romské menšiny na území správního obvodu ORP. Zároveň u každého z dokumentů uveďte, zda jsou či nejsou tyto dokumenty v souladu se Strategií romské integrace 2014 – 2020, případně, proč tomu tak není.

Tabulka 6 ORP a jejich komunitní plány a strategické dokumenty

název ORP	název dokumentu	explicitně se vztahující k romské menšině (ANO/NE)	soulad se Strategií romské integrace 2014 – 2020 (slovní komentář)
Holešov	KPSS města Holešova	Koncepce integrace romské komunity v Holešově pro období 2019 - 2021	V souladu se Strategií, řeší všechny problematiky
Kroměříž	Komunitní plán sociálních služeb na Kroměřížsku pro období 2020-2023	Ano	V souladu se Strategií, řeší všechny problematiky
Kroměříž	Katalog poskytovatelů sociálních služeb v SO ORP Kroměříž.	Ano	V souladu se Strategií, řeší všechny problematiky
Kroměříž	Tematický akční plán města Kroměříže pro oblast bydlení a bezpečnosti na léta 2019 – 2022	Ano	V souladu se Strategií, řeší problematiku bydlení a bezpečnosti
Uherské Hradiště	Koncepce prevence kriminality pro období let 2017 – 2020	Ne	Vychází ze Strategického plánu rozvoje města Uherské Hradiště do roku 2020. Mj. se věnuje sociální prevenci a spolupráci s institucemi a NNO v oblasti posilování kapacit služeb pro osoby ohrožené sociálním vyloučením (nizkoprahové ambulantní služby, krizová centra, kontaktní centra, azylová bydlení) i zvýšení bezpečnosti v rizikových lokalitách.
Uherské Hradiště	Koncepce rozvoje bydlení 2018	Ne	Řeší podporu bydlení pro specifické skupiny obyvatel dle Koncepce sociálního bydlení ČR 2015-2025 (sociální byty a dostupné byty). Cílí také na osoby ohrožené sociálním vyloučením, které nejsou schopny pokrýt náklady na bydlení.
Uherské Hradiště	Střednědobý plán rozvoje	Ne	Město Uherské Hradiště se

	sociálních služeb na Uherkohradištsku 2019-2021 (SPRSS)		dlouhodobě věnuje této formě plánování sociálních služeb v regionu a využívá spolupráce pracovních skupin, z nichž jednou z nich je pracovní skupina s názvem Osoby ohrožené sociálním vyloučením. Všechny koncepční materiály jsou zveřejněny na webových stránkách Města.
Valašské Klobouky	Komunitní plán ORP Valašské Klobouky 2021-2025	Ano	Ano
Valašské Meziříčí	Strategický plán sociálního začleňování města Valašské Meziříčí pro období 2018-2021	V rámci cílových skupin vydefinována, kromě dalších cílových skupin, skupina „Etnické menšiny, zej. Romové“	
Valašské Meziříčí	2. komunitní plán sociálních a souvisejících služeb v Mikroregionu Valašsko-meziříčsko-Kelečsko 2018-2021	V rámci cílových skupin vydefinována, kromě dalších cílových skupin, skupina „Etnické menšiny, zej. Romové“	
Valašské Meziříčí	Zdravotní plán města Valašské Meziříčí 2019-2022	V rámci cílových skupin vydefinována, kromě dalších cílových skupin, skupina „Etnické menšiny, zej. Romové“	
Vsetín	Komunitní plán sociálních služeb a péče ORP Vsetín na období 2020-2023	Ne	
Vsetín	Strategický plán pro soc. začleňování Vsetín 2017-2020	Ne	
Vsetín	Místní plán inkluze města Vsetín 2017-2020	Ne	

5. U každého z dokumentů uvedených v tabulce 7 uveďte, zda je/byla Strategie romské integrace 2014 – 2020 výchozím dokumentem při jeho tvorbě, případně uveďte, proč tomu tak nebylo. U dokumentů, u nichž nebyla Strategie romské integrace 2014 – 2020 výchozím dokumentem zároveň uveďte, jaký dokument byl pro jeho tvorbu stěžejní.

Tabulka 7 Strategie romské integrace a její návaznost na dokumenty obcí

název dokumentu	Strategie romské integrace 2014 – 2020 jako výchozí dokument (ANO/NE)	jiný/další výchozí dokument	komentář

6. Uveďte, jakým způsobem prezentuje krajský koordinátor Strategii romské integrace 2014 - 2020 a informace o připravované strategii na období 2021 - 2030, a to jak na úrovni kraje, tak na úrovni nižších územních celků.

Holešov: Spolupráce s romským poradcem v Holešově. Účast na PS KPSS osoby ohrožené sociálním vyloučením.

Kroměříž: Informovanost probíhá v rámci pravidelných schůzek, které jsou realizovány buď přímo na KÚ nebo v důsledku nouzového stavu způsobeného epidemií on-line setkáními, kde jsou přítomni všichni místní romští poradci ze všech SO ORP kraje.

Otrokovice: Pravidelné setkávání na poradách na KÚZK prezenční i on-line formou, osobní jednání v rámci návštěv v našem městě a účast na dalších jednáních týkajících se této problematiky.

Rožnov pod Radhoštěm: Krajský koordinátor na poradě podrobně informoval zástupce jednotlivých ORP o připravované Strategii romské integrace na období 2021-2030. Zástupce jednotlivých ORP informoval o připravené pracovní verzi, jak analytické, tak textové části dokumentu.

V prosinci nás informoval, že pracovní verze dokumentu byla připomínkována jednotlivými gestory a rezorty a schválení Strategie se očekává v lednu 2021

Valašské Meziříčí: Strategie je prezentována krajským koordinátorem na pravidelných poradách, které jsou krajským koordinátorem pořádány pro pracovníky ORP, kteří se věnují romské problematice.

Zlín: Krajský koordinátor seznamuje se strategií romské poradce na svých poradách, zasílá vše e-mailem romským poradcům a dále je to vyvěšeno na internetu www.kr-zlinsky.cz – dokumenty

Vyjádření krajského koordinátora: O Strategii romské integrace 2014 - 2020 a informace o připravované strategii na období 2021 - 2030, a to jak na úrovni kraje, tak na úrovni nižších územních celků informoval krajský koordinátor na pravidelných poradách určených pro pracovníky ORP, kteří se věnují problematice romské integrace (včetně on-line porad), při osobních pracovních jednáních a při kontrolách výkonu přenesené působnosti na jednotlivých ORP.

7. Uvedte prosím názvy pracovních skupin či jiných platforem na úrovni kraje a ORP, jejichž členové se sebeidentifikují jako příslušníci romské menšiny či členové romských a proromských nestátních neziskových organizací (dále jen „NNO“), včetně početního zastoupení těchto osob ve vztahu k celkovému počtu členů platformy a s rozdělením dle pohlaví. Zároveň uvedte stručné informace o tématech, kterým se zřízená platforma v roce 2020 věnovala. Jedná se např. o pracovní skupiny zabývající se sociálním začleňováním, pracovní skupiny zabývající se komunitním plánováním (nikoli výbory pro národnostní menšiny).

Vsetín: PS Rodiny s dětmi a PS Osoby ohrožené sociálním vyloučením

- počet členů z romské menšiny - 1

- počet členů z poskytovatelů soc. služeb - 4

Jedná se o pracovní skupiny komunitního plánování, kde jsou řešeny potřeby jednotlivých cílových skupin v souvislosti s poskytováním sociálních služeb nebo činností návazných. Dále se také PS zabývají zajištěním aktivit pro dané cílové skupiny na území města.

Vyjádření krajského koordinátora: Na úrovni kraje není žádná pracovní skupina či jiných platforma, jejichž členy by byly osoby, které by se sebeidentifikovaly jako příslušníci romské menšiny či členové romských a proromských nestátních neziskových organizací.

Institucionální zabezpečení a politika romské integrace na úrovni kraje a ORP

8. Uveďte prosím do tabulky 8 počet pracovníků ORP v kraji vykonávající agendu v celém správním obvodu podle § 6 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Konkrétně uveďte počet pracovníků ORP v kraji, kteří zajišťují integraci příslušníků romské menšiny ve správním obvodu ORP v kraji (dále jen „romští poradci“), tzn. ty, kteří mají funkci „romský poradce“ uvedenou přímo v náplni práce.

Tabulka 8 „Romští poradci“ na ORP a jejich pracovní úvazky

název ORP	zařazení v rámci obecního úřadu (do organizační struktury)	velikost úvazku, na který vykonávají funkci RP	komentář
Bystřice pod Hostýnem	Odbor sociálních věcí	0	Sociální pracovnice agendy sociální práce a veřejné opatrovnictví
Holešov	Odbor sociální	0,25	Pracovnice vykonává zároveň funkci veřejného opatrovníka, koordinátora KPSS a sociálního pracovníka na úvazek 0,75.
Kroměříž	Odbor sociálních věcí a zdravotnictví	0,05	Sociální pracovník a kurátor pro dospělé
Luhačovice	Odbor sociální	0,1	Pracovník vykonává zároveň funkci sociálního pracovníka na úvazek 0,9.
Otrokovice	Odbor sociálních věcí	bez specifikace úvazku	Pracovník vykonává zároveň funkci vedoucího oddělení sociální pomoci
Rožnov pod Radhoštěm	Odbor sociální	0,01	Pracovník vykonává zároveň funkci vedoucího odboru
Uherské Hradiště	Odbor sociálních věcí a zdravotnictví	bez specifikace úvazku	Vedoucí oddělení plánování sociálních služeb (sociální pracovník, referent společné státní správy a samosprávy, referent sociálních věcí). Agendě se sekundárně věnuje také další pracovnice oddělení
Uherský Brod	Odbor sociálních věcí	bez specifikace úvazku	Sociální pracovník
Valašské Klobouky	Odbor sociálních věcí	0,15	Sociální pracovník, sociální kurátor pro dospělé, sociální poradenství pro cílové skupiny, romský poradce, zvláštní příjemce důchodu, parkovací průkazy, seniortaxi, podpisy smluv za klienta
Valašské Meziříčí	Odbor sociálních věcí	0	Vedoucí oddělení sociální práce a sociálních služeb - vykonává funkci vedoucí oddělení, sociálního kurátora, sociální pracovnice, romského koordinátora, protidrogového koordinátora, metodika soc. bydlení
Vizovice	Odbor sociální	0	Vedoucí sociálního odboru, v popisu práce - plní úkoly napomáhající výkonu práv příslušníků romské komunity a příslušníků národnostních menšin a jejich integraci do společnosti, což by se mohlo v důsledku brát jako „funkce“ romského poradce, na tuto funkci ale není stanoven žádný pracovní úvazek, je to řešeno pouze popisem náplně práce.
Vsetín	Odbor sociálních věcí	0,2	Pracovník zároveň pracuje na pozici terénní soc. pracovník na úvazek 0,8 v TSP, org. složce Města Vsetín
Zlín	Odbor sociálních věcí	0,1	Vedoucí oddělení sociální práce
celkem		0,86	

Komentář k tabulce:

Valašské Meziříčí: Zde je nutné uvést, že s romskou komunitou pracují (ve smyslu poskytování sociální práce dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, dle zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů) rovněž další sociální pracovníci zařazení do odboru sociálních věcí MěÚ Valašské Meziříčí (oddělení sociální práce a sociálních služeb), s romskými rodinami pracuje rovněž oddělení sociálně právní ochrany dětí.

Vyjádření krajského koordinátora: V roce 2020 nedošlo na území Zlínského kraje k rozvoji a posílení sítě romských poradců. Pouze v ORP Valašské Klobouky došlo oproti roku 2019 k navýšení úvazku o 0,14. Vzhledem k situaci a počtu romského obyvatelstva v kraji vede agendu spolu s dalšími agendami ve většině měst kontaktní osoba, která spolupracuje s krajským koordinátorem, není to však z titulu zařazení do pozice romského poradce. Žádné z ORP nevyužilo možnost přihlásit se k otevřené výzvě HROVA1B – Budování kapacit romských poradců.

9. Uveďte nejdůležitější informace k institucionálnímu rozvoji funkce „romský poradce“. Uveďte, zda došlo v roce 2020 k rozvoji a posílení sítě romských poradců v kraji, případně konkrétní důvody, které zřízení této funkce brání. Zároveň uveďte, jakým způsobem byla ve Vašem kraji prezentována možnost čerpání Norských fondů ve vztahu k budování kapacit romských poradců.

Otrokovice: V rámci ORP k posílení či rozvoji oproti roku 2019 nedošlo. Možnost čerpání Norských fondů byla prezentována krajským koordinátorem.

Rožnov pod Radhoštěm: Vzhledem k nízkému počtu Romů v ORP Rožnov pod Radhoštěm nedošlo k rozvoji ani posílení „romského poradce“.

Uherské Hradiště: Rozvoj funkce romského poradce pro další období v Uherském Hradišti plánován není. Ministerstvo financí jako Zprostředkovatel programu ve spolupráci s Úřadem vlády ČR vyhlásilo dne 23. června 2020 otevřené výzvy (HROVA1A – Podpora romských platform v krajích a na místní úrovni, HROVA1B – Budování kapacit romských poradců) k předkládání žádostí o grant na projekty podpořené z Norských fondů 2014-2021 v rámci programu Lidská práva. Prezentována byla tato možnost krajským koordinátorem na setkání zástupců ORP a prostřednictvím e-mailu. <https://www.eeagrants.cz/cs/programy/lidska-prava/vyzvy/2020/inkluze-romu-a-posilovani-jejich-postave-3086>

Uherský Brod: V naší obci nedošlo k rozvoji sítě romských poradců, o možnosti čerpání Norských fondů vedení města neuvažovalo.

Valašské Meziříčí: Naše obec se dozvěděla o možnosti čerpání Norských fondů ve vztahu k budování kapacit romských poradců prostřednictvím krajského koordinátora ZK. Naše obec se rozhodla tyto zdroje zatím nevyužít.

Vyjádření krajského koordinátora: K rozvoji a posílení sítě romských poradců v kraji v roce 2020 nedošlo. Pracovníci ORP zabývající se romskou integrací mají v pracovní náplni další činnosti viz. komentáře v tabulce č. 8. Možnost čerpání Norských fondů ve vztahu k budování kapacit romských poradců byla opakovaně prezentována koordinátorem romských poradců na pravidelných poradách s pracovníky ORP, zabývajících se romskou integrací a také elektronickou písemnou formou.

10. Do tabulky 9 prosím uveďte výčet nejvýznamnějších romských a proromských nestátních neziskových organizací (dále jen „NNO“)¹ v kraji. **Názvy NNO uvádějte v souladu s Veřejným rejstříkem a Sbírkou listin. Zároveň uvádějte NNO, které působí i mimo krajské město.**

Tabulka 9 Nejvýznamnější romské a proromské NNO působící v kraji

název organizace	zaměření NNO (volnočasové aktivity, vzdělávání, kulturní aktivity apod.)
ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, z.s.	Sociální služba „Terénní programy“ zaměřené na romskou menšinu žijící ve Zlínském kraji, působí v 10 městech Zlínského kraje – Zlín, Kroměříž, Hulín, Záhlnice, Holešov, Uherský Brod, Uherský Ostroh, Ostrožská Nová Ves, Kunovice, Valašské Meziříčí.
Maltéžská pomoc Uh. Hradiště	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, Pomoc osobám se zdravotním postižením při jednorázových akcích, Pomoc pečujícím při hlídání nemocných a zdravotně postižených, Pomoc osamoceným seniorům a osobám se zdravotním postižením, Sociálně aktivizační programy pro děti, mládež a podporu rodiny
SVP Help Uh. Hradiště	Poradenství, konzultační a terapeutickou činnost v oblasti řešení poruch chování a negativních jevů.

¹ Mezi nestátní neziskové organizace patří: spolky, ústavy, účelová zařízení církví, obecně prospěšné společnosti, nadace nebo nadační fondy.

SKLÁDANKA, z.s., Zlín	Programy pro osoby s mentálním postižením (převážně) – Romové prakticky ne
Charita Holešov	Nízkoprahový klub Coolna – soc. práce s mládeží
Charita Valašské Meziříčí	Nízkoprahové zařízení Zastávka, Noclehárna, Denní centrum, Terénní programy, Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, Azylový dům pro matky s dětmi. Jedná se o služby sociální prevence, mezi uživatele těchto služeb patří i Romové
Dživ Lačes z.s., Vsetín	volnočasové aktivity a kulturní aktivity
Diakonie ČCE – středisko Vsetín	NZDM Rubikon, SAS pro rodiny s dětmi Mozaika, předškolní klub Pramínek
Charita Vsetín	NZDM Zrnko, mimoškolní příprava Sidera

11. Uvedte prosím témata/oblasti, která/teré jste se zástupci romských a proromských NNO v roce 2020 řešili. Zároveň uveďte, které NNO se setkání pravidelně účastní a zda tato setkání probíhají na „oficiální“ úrovni, tzn. například v rámci pracovních skupin zřízených krajem či jiných platformem.

Holešov: Bydlení, distanční výuka – koronavirová pandemie, volnočasové aktivity, zdravotnictví, zadluženost, kriminalita.

Kroměříž: Romský poradce úzce spolupracuje se sociálními pracovníky a pracovníky v sociálních službách společnosti ARGO, kdy se společným úsilím snaží o komunikaci a spolupráci s romskými rodinami i jednotlivci. Nejdůležitější je oblast snižování dluhů na nájemném v obecních bytech a tímto udržení si standartního bydlení této komunity. Město Kroměříž má i nadále zájem na spolupráci se společností ARGO, setkávání romského poradce a terénních pracovníků probíhá v pravidelných intervalech – řeší se terénní práce, problémy rodin s dětmi, zaměstnanost, poradenství a jiné. Pokud setkání neproběhne osobně, je nahrazováno telefonními či mailovými konzultacemi. Město Kroměříž organizaci ARGO dlouhodobě finančně podporuje ve formě dotací.

Uherské Hradiště: V Uherském Ostrohu dostupnost bydlení, špatná finanční situace, pracovní uplatnění – pouze individuální poradenství bez účasti NNO.

V Kunovicích probíhal pravidelný kontakt s terénní pracovnící do měsíce března 2020, poté kvůli pandemii Covid-19 pouze emailem.

Valašské Meziříčí: Ve Val. Meziříčí probíhají pracovní setkání soc. pracovníků OSV MěÚ a pracovníků NNO (Argo, Charita) dle potřeby, nejčastěji se řeší problematika týkající se bytové problematiky. Probíhají setkání v rámci tzv. multidisciplinárního týmu při řešení „sociálního bydlení“, které je ve městě zavedeno v rámci projektu „Pilotní ověření sociálního bydlení ve Valašském Meziříčí“. Sociální pracovníci obce v rámci řešení nepříznivých sociálních situací jednotlivých klientů a jejich rodin spolupracují s neziskovými organizacemi v obci.

Další setkání probíhají v rámci Komunitního plánování sociálních služeb ve Valašském Meziříčí (popis viz. níže). V roce 2020 byly zavedeny on line setkání v rámci komunitního plánování a to z důvodu nepříznivé epidemiologické situace způsobené výskytem koronaviru.

Vsetín: Rok 2020 byl ovlivněn epidemií Covid-19, která ovlivnila činnost mnoha organizací. Vládní nařízení ve značné míře omezila kontakty jak s klienty samotnými, tak mezi organizacemi navzájem. Níže uvedená témata byla řešena individuálně s jednotlivými pracovníky romských nebo proromských NNO.

Témata:

- Covid-19 – poskytování aktuálních informací, prevence, ochrana, vládní a hygienická opatření, testování
- Školní docházka – zápisy do MŠ, ZŠ, SŠ, prevence záškoláctví, doučování, on-line výuka
- Lékařská péče – zajištění lékaře, pravidelné lékařské prohlídky, dodržování léčebného režimu
- Bydlení – podpora při udržení si bydlení, informace o podmínkách a pravidlech přidělování obecních bytů, prodlužování nájemních smluv, zajišťování údržby a oprav bytů

Zlín: V roce 2020 díky pandemii Covid -19 nedošlo k žádnému setkání s terénním pracovníkem Arga.

Argo: Komunitní plánování – Valašské Meziříčí (pracovní skupina Lidé v nouzi)

Vyjádření krajského koordinátora: Vzhledem k pandemii Covid 19 se komunikace s neziskovými organizacemi zúžila do formy telefonátů a elektronické korespondence. Ve výjimečných případech docházelo k setkávání v rámci komunitního plánování sociálních služeb v Holešově a Valašském

Meziříčí. S neziskovou organizací Argo, z. s. se řeší průběžně charitativní šatník, s Dživ Lačes, z. s. pak uspořádání společenských akcí.

12. Uveďte prosím názvy neformálních uskupení skládajících se z příslušníků romské menšiny, která fungují v rámci kraje, potažmo ORP. Jedná se např. o romské rady, kluby romských žen, komunitní akční skupiny.

Vyjádření krajského koordinátora: Nemáme povědomí o tom, že by na území Zlínského kraje existovala neformální uskupení skládající se z příslušníků romské menšiny.

13. Uveďte prosím příklady spolupráce mezi krajem, potažmo ORP, se zástupci romské menšiny. Jedná se např. o kulturní aktivity realizované ve vzájemné spolupráci, spolupráce na vypracování strategických materiálů.

Valašské Meziříčí: Spolupráce v rámci „Komunitního plánování“. Krajský koordinátor ZK se zúčastňuje jednání pracovní skupiny Lidé v krizi a nouzi v rámci Komunitního plánování ve Val. Meziříčí.

Vyjádření krajského koordinátora: Mezi krajem, městem Valašské Meziříčí a zástupci Dživ Lačes, z.s. se řešilo uspořádání I. ročníku Česko-romského hudebního festivalu SPOLEČNĚ 2020. Mezi městem Rožnov pod Radhoštěm a Demokratickou aliancí Romů upořádání tradičního hudebního festivalu Romská píseň. Mezi městem Vsetín a Diakonií ČCE bylo řešeno uspořádání plesu "Společně". Město Vsetín realizovalo na Zámku Vsetín pásmo edukačních programů dětí základních škol. Na tvorbě strategických dokumentů se zástupci romské menšiny nepodílí.

14. Uveďte prosím příklady spolupráce se styčným důstojníkem pro menšiny, krajským školským koordinátorem prevence, či protidrogovým koordinátorem a zároveň prosím uveďte přehled aktivit realizovaných ve vzájemné spolupráci v roce 2020.

Otrokovice: Koordinátor pro menšiny komunikuje se školami, oddělením sociálně-právní ochrany dětí, lékaři, Úřadem práce ČR, přeposílá možné dotační příležitosti a intervnuje ve prospěch Romů u spolupracujících institucí. Pořádá pravidelné porady a vykonává kontroly na ORP. Aktivity v roce 2020 nepochybně nepříznivě ovlivnila pandemie covid-19.

Uherské Hradiště: Na pravidelná setkání romských poradců ORP v kraji zve krajský koordinátor nejen místní koordinátory, ale setkání se v průběhu roku účastní také další kompetentní osoby, z jejichž činnosti lze předpokládat, že by mohla být v případě potřeby nápomocna k integraci příslušníků romské komunity do společnosti.

Valašské Meziříčí: Krajský koordinátor ZK se zúčastňuje jednání pracovní skupiny Lidé v krizi a nouzi v rámci Komunitního plánování sociálních a souvisejících služeb v Mikroregionu Valašsko-meziříčsko Kelečsko.

Vyjádření krajského koordinátora: Spolupráce krajského koordinátora romských poradců s koordinátorem prevence a protidrogovým koordinátorem je v rovině vzájemného předávání si informací v daných problematikách (oba jsme pracovně zařazeni na Oddělení organizačním a neziskového sektoru Odboru Kanceláře hejtmána). Na velmi dobré úrovni probíhá spolupráce se styčným důstojníkem pro národnostní menšiny, se kterým byly plánovány pravidelné schůzky, a docházelo k výměně relevantních informací. Krajská školská koordinátorka prevence byla přizvána na jednu z porad s pracovníky ORP zabývajících se romskou integrací s příspěvkem Problematika prevence rizikového chování na školách ve Zlínském kraji.

15. Uveďte prosím, zda ve Vašem kraji byla specificky řešena situace romských žen, romských LGBTQ+ a dalších zvláště zranitelných skupin, případně jakým způsobem a jací aktéři se na tomto tématu podíleli.

Vyjádření krajského koordinátora: Nemáme povědomí o tom, že by se takováto situace v našem kraji v roce 2020 řešila.

Situace Romů v oblasti vzdělávání

16. Uveďte prosím názvy platform (např. pracovní skupiny, poradní sbory, neformální setkávání) na úrovni kraje i ORP zabývající se tématem segregace romských dětí a žáků, navrhováním a implementací opatření ke zvýšení vzdělanostních šancí romských dětí a žáků. Jaká opatření tyto platformy navrhly a jak probíhá jejich implementace v praxi? Uveďte, prosím, konkrétní příklady.

Holešov: PS KPSS města Holešova – Rodiny s dětmi, které se účastní romská poradkyně, pracovnice nízkoprahového klubu Coolna a SAS Charita Holešov, SAS Zlín, sociální pracovníci OSPOD MěÚ Holešov a další odborníci. Komise Sociálně právní ochrany dětí a mládeže, složená z odborníků - sociální pracovníci OSPOD MěÚ Holešov, pracovnice nízkoprahového klubu Coolna a SAS Charita Holešov, Městské policie, pedagogických pracovníků, a další odborníci a hosté dle tematického zaměření.

Kroměříž: Nebyly zaznamenány případy, kdy by docházelo k segregaci romských dětí. V rámci pracovní skupiny Místního akčního plánu vzdělávání, který realizuje odbor školství, mládeže a tělovýchovy funguje skupina Rovných příležitostí. Členové této skupiny jsou ředitelé škol, pedagogové, výchovní poradci, školní metodici prevence, psycholog, popř. další osoby přizvané k těmto jednáním. Pracovní skupina se schází cca jednou za 3 měsíce a Městský úřad je garantem těchto setkání. V roce 2020 proběhla tato setkání jak osobně tak i on-line.

Otrokvice: V roce 2020 nehrozilo nebezpečí vzniku segregovaných škol, které byly navíc většinu tohoto roku uzavřeny. Pravidelně probíhalo setkávání ředitelů ZŠ s pracovníky MěÚ, kde jsou řešeny aktuální problémy popř. nebezpečné tendence.

V Otrokovicích nejsou školy s vyšším počtem romských dětí, žáků a studentů, odhadovaný počet romských žáků na všech školách je sedm. Romské děti řeší v zásadě stejné problémy, jako děti ostatní, včetně obtíží s distanční výukou z důvodu absence technického vybavení, připojení k internetu či nízkých kompetencí rodičů.

Valašské Meziříčí: Jednání pracovních skupin v rámci níže uvedeného projektu „Podpora inkluzivního vzdělávání“, dále účast zástupců školských zařízení v pracovní skupině „Rodina a děti“ v rámci Komunitního plánování sociálních a souvisejících služeb v Mikroregionu Valašskomeziříčsko Kelečsko.

Informace odboru školství: Žádné další platformy nevznikly. Snažíme se přistupovat k romským dětem stejně, jako k dětem z majoritních skupin či k cizincům. Od nabídky mimoškolních aktivit, velké míry zapojení do doučování až po pomoc školního psychologa. Velkou měrou pomáhají terénní pracovníci.

Vsetín:

- Pracovní skupina mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko v rámci procesu KPSS ORP Vsetín
- Pracovní skupina Rodiny s dětmi v rámci procesu KPSS ORP Vsetín
  - řeší se aktuální potřeby služeb a podávají návrhy řešení spojené s danou problematikou, např. vzdělávání a zapojení romské komunity do vzdělávání v rámci docházení do MŠ a ZŠ mimo MŠ, ZŠ a praktická škola Turkmenská

V roce 2020 pracovní skupiny neprobíhaly, a to z důvodu šíření virového onemocnění COVID. Služba Diakonie Mozaika spolupracovala s Agenturou pro sociální začleňování (možnost společné akce v rámci workshopů zaměřených na vzdělání rodičů a dětí – workshop promítání filmů).

- Pracovní skupina pro rovné příležitosti v rámci projektu „Místní akční plán vzdělávání Vsetínsko II“
- Projekt Diakonie ČCE – středisko Vsetín spolu s MŠ zřizovanými městem Vsetín „Od pramínků k řece“.
- Součinnost odboru školství a kultury MěÚ Vsetín s odborem sociálních věcí MěÚ Vsetín na realizaci Strategického plánu sociálního začleňování.
- Spolupráce se zástupci Agentury pro sociální začleňování ČR při realizaci projektu „Místní akční plán rozvoje vzdělávání II ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Vsetín“

Zlín: Tento problém se neřeší v rámci obce Zlín, romských dětí je ve zlínských školách minimum. V rámci ORP nám není známo. Přesto – na Odboru školství MMZ v současné době realizujeme projekt Místní akční plán rozvoje vzdělávání v ORP Zlín II (dále jen MAP II). Hlavní myšlenkou pro-

jektu MAP II jsou rovné příležitosti a to i ve smyslu sociálním. Veškeré kroky v projektu míří k inkluzi. Dílčí cíle projektu zavádí řešení pro nastavení rovných příležitostí ve vzdělávání uvnitř škol a v území – dostupnost kvalitního vzdělávání každého dítěte/ žáka v inkluzivní škole. V rámci projektu MAP II pracuje Pracovní skupina pro rovné příležitosti.

Vyjádření krajského koordinátora: Krajský koordinátor je členem Pracovní skupiny pro rovné příležitosti ve vzdělávání, která pracuje v rámci krajského projektu s názvem „Krajský akční plán rozvoje vzdělávání pro území Zlínského kraje“. A dále byl členem pracovní skupiny krajského projektu s názvem „Ohrožené děti a mládež ve Zlínském kraji II“. Segregace romských dětí a žáků nebyla v roce 2020 na území našeho kraje zaznamenána.

17. Do tabulky 10 uveďte prosím názvy dotačních programů financovaných z rozpočtu kraje, případně obce, které svým zaměřením podporují rovný přístup dětí a žáků ve vzdělávání (formou dotační podpory stravování, zájmových kroužků, poradenství apod.), kde je cílovou skupinou mj. romská menšina. Pokud je to možné, uveďte prosím do komentáře, jaké konkrétní aktivity příjemci dotací v této oblasti v roce 2020 realizovali.

Kroměříž: V rámci města nebyl podobný dotační program realizován. V rámci krajských programů, přes výzvu z MPSV je Kroměříž zapojena do akce Obědy do škol – realizace probíhá v Základní škole Oskol.

Tabulka 10 Dotační programy v oblasti vzdělávání hrazené z rozpočtu kraje, případně obce

název programu	poskytovatel (kraj, obec)	komentář
Podpora stravování pro děti ze sociálně slabého prostředí	WOHEN FOR WOMEN	ORP Uherské Hradiště. Zajištění obědů pro děti ze sociálně vyloučeného prostředí
Projekt „Podpora inkluzivního vzdělávání základních a mateřských škol ve městě Valašské Meziříčí“	Valašské Meziříčí	Primárním cílem projektu je zvýšení kvality vzdělávání, nejen dětí a žáků, ale i rodičů ze socioekonomicky znevýhodněného prostředí a současně kulturně odlišného prostředí. Cílem je vzbudit v žácích kladný vztah ke vzdělání a motivovat je k dalšímu vzdělávání, zapojit rodiče do vzdělávacího procesu, podpořit pedagogy v osvojování nových metod inkluzivního vzdělávání.
Místní akční plán rozvoje vzdělávání v ORP Valašské Meziříčí II	Valašské Meziříčí	
Plus 2 pro rodiny CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0009097	MPSV	SAS Mozaika
Podpora ekologických aktivit v kraji RP04-19 pro rok 2019	Zlínský kraj	„Stromy, keře máme rádi, jsou to naši kamarádi“ (ZŠ, MŠ a PŠ Vsetín)
Operační program potravinová a materiální pomoc	Zlínský kraj	„Obědy do škol“ (ZŠ Rokytnice, ZŠ Luh)
Program RP11-20 BE-SIP Zlínského kraje	Zlínský kraj	„Aktivity Besip“ na dětském dopravním hřišti při ZŠ Trávníky Vsetín

Odbor školství, mládeže a sportu KÚZK: Zlínský kraj nevyhlašoval speciální programy s výše uvedenou charakteristikou. Realizuje projekt Obědy do škol ve Zlínském kraji IV v rámci výzvy MPSV v programu potravinové a materiální pomoci, cílovou skupinou však není romská menšina, ale děti/žáci ze sociálně slabých rodin ve věku 3 – 15 let navštěvující mateřskou školu nebo základní školu (údaje za romské děti se nezjišťují).

18. Do tabulky 11 uveďte prosím názvy organizací, které poskytují stipendijní programy určené mj. pro romské žáky a studenty. Pokud je to možné, uveďte odhad počtu podpořených romských žáků a studentů, rozdělných podle pohlaví, a typ podpory (např. školní pomůcky, úhrada dopravy).

Tabulka 11 Stipendijní programy pro romské žáky a studenty

poskytovatel (název organizace)	název programu	odhad počtu podpořených romských žáků a studentů	z toho odhad počtu romských žáků a studentek	typ podpory	komentář (např. úroveň vzdělávání – ZŠ/SŠ/VŠ)
MŠMT	Podpora soc. znevýhodněných romských žáků SŠ	11	11	stravné	SŠ
Nadace Terezy Maxové dětem	CTP Fond	13	13	ubytování, pomůcky, kurzy	SŠ

Odbor školství, mládeže a sportu KÚZK: V rámci dotačního programu MŠMT ČR **Podpora sociálně znevýhodněných romských žáků středních škol, konzervatoří a studentů vyšších odborných škol na rok 2020** byly ve Zlínském kraji podpořeny 3 střední školy, celková výše přidělené dotace byla 177 600 Kč. Cílem programu je především podpora romských žáků při studiu, zlepšení jejich vzdělávacích výsledků a zamezení předčasným odchodům ze vzdělávání.

19. Popište trendy v oblasti předškolního vzdělávání, zejména s ohledem na přípravu dětí před nástupem do základní školy. Uveďte, do jaké míry se, dle Vašeho názoru, děti z romských rodin účastní předškolního vzdělávání (mateřské školy, dětské skupiny, předškolní kluby) ať už v celé délce, nebo v posledním, povinném ročníku. Uveďte také, zda spatřujete rozdíly v míře účasti romských dívek a chlapců v předškolním vzdělávání. V případě předškolních klubů uveďte názvy organizací, které je zřizují. Případně uveďte další skutečnosti, včetně bariér, které brání v účasti romských dětí v předškolním vzdělávání.

Bystřice pod Hostýnem: Všechny rodiny na území města včetně místních částí bez rozdílu etnika mají možnost děti zapsat do mateřské školy. Informace o zápisu bývají dostupné na webu, úřední desce, informace předávají pracovníci MŠ a sociální pracovnice SPOD i SP.

Holešov: Romské děti navštěvují MŠ, již v rámci povinné předškolní výchovy. Město Holešov zajišťuje rovný přístup ke všem svým obyvatelům a i romské děti mají možnost a povinnost v předškolním ročníku účastnit se na předškolním vyučování na základě zápisu do MŠ. Podle počtu zapsaných žáků jsou pak přijímány prioritně děti zaměstnaných rodičů. Dle mého názoru je přístup ke vzdělání rovnoprávný. Děti mají možnost navštěvovat i nízkoprahový klub COOLNA – Charita Holešov. Zde se věnují z velké části i doučování dětí z romských rodin, zvláště v době pandemie koronaviru, zde bych uvedla, že klub více využívali chlapci.

Kroměříž: Počet MŠ je stále stejný, řeší se nejvíce pouze docházka dětí do posledního ročníku MŠ, který je povinný – pokud nastane problém s docházkou dítěte, je na řadě nejprve poradenství, pak také spolupráce s OSPOD a v neposlední řadě také forma přestupkového řízení. V rámci zlepšení probíhají individuální setkání s rodiči, osvětová činnost, poradenství. Dle informací z odboru školství, mládeže a tělovýchovy je ovšem počet řešených případů stále menší, rodiče děti do posledního ročníku MŠ posílají a také pravidelně omlouvají, pokud do MŠ nepřijdou. V roce 2020 v rámci koronavirové nákazy ovšem děti do MŠ chodily méně než obvykle, takže výše zmíněné případy s absencemi se vůbec neřešily – celý rok byl samozřejmě epidemií specifický, proto nelze relevantně hodnotit. Od poloviny roku 2019 je městem zřízena dětská skupina při MŠ Mánesova, kapacita je 12 dětí ve věku od 1,5 roku do 3 let – skupina funguje jako náhrada za jesle. V roce 2020 toto zařízení fungovalo bez omezení, rodiče dětskou skupinku využívají.

Otrokovice: Vzdělávání v MŠ je pro Romy dostupné, kapacity v MŠ jsou dostatečné. Romské děti mají v Otrokovicích bezproblémový přístup k předškolnímu vzdělávání bez jakékoliv diskriminace. Problémem může být úhrada za MŠ, nicméně poslední ročník MŠ je již bezplatný. Zápis proběhl bez specifických problémů vztažených k Romům. Jinak byl samozřejmě rok 2020 a celý systém MŠ výrazně zasažen pandemií covid-19. rozdíly mezi dívkami a chlapci nebyly pozorovány.

Uherské Hradiště: Většina rodičů romských dětí nespolupracuje s předškolními zařízeními, největším problémem je absence účasti na povinné předškolní docházce. Předškolní romské děti většinu času tráví doma. Na území města Uh. Hradiště je přitom dostatečný počet MŠ, všechny jsou dostupné všem dětem a jejich kapacita je dostatečná. Do měsíce března 2020 děti pravidelně navštěvovaly mateřskou školu, po dobu pandemie však rodiče z důvodu obav z onemocnění Covid-

19 již děti do mateřské školy neposílají. Romští občané, kteří se již z Kunovic odstěhovali, nesplnili vůči mateřské škole své finanční závazky. Ostatní plní finanční závazky pouze sporadicky. K přípravě dětí v oblasti předškolního vzdělávání ve Starém Městě, před nástupem do základní školy, zaujímají zákonní zástupci vesměs negativní postoj, obzvláště za situace, která probíhala v roce 2020 a nadále ještě probíhá. Rozdíly v míře účasti romských dívek a chlapců nespátřují. Žádné bariéry bránící v účasti romských dětí v předškolním vzdělávání nespátřují. Zákonným zástupcům schází odpovědnost. Romské děti mají k dispozici 2 MŠ v obci, obě navštěvovaly romské děti. Je zřízena 1 třída s logopedickou výukou – k využití dle potřeb dítěte

Uherský Brod: Pokud se jedná o rodinu, která v rámci sociální práce intenzivně spolupracuje se sociálním pracovníkem, je motivována k účasti na předškolním vzdělávání, které se koná v MŠ a dítě vždy tuto předškolní přípravu absolvuje. Pokud vyhlásí základní škola přípravnou třídu, tyto se většinou platí, proto rodiče předškolních dětí z finančních důvodů odmítají účast dítěte na takové přípravné třídě.

Valašské Meziříčí:

Odpověď MŠ Vyhlídka:

S ohledem na přípravu dětí před nástupem do ZŠ organizujeme především pro děti ze sociálně ohrožených rodin ve 3 třídách edukačně stimulační skupiny pro děti s rodiči. Tyto se konají až v odpoledních hodinách vždy po odsouhlasení s rodiči tak, aby se jich mohli účastnit po pracovní době. Romské děti máme ve 2 takových třídách. Ani jednou se romské děti nezúčastnily, ani po mé osobní intervenci.

Předškolního vzdělávání se dvě účastní minimálně, stále jsou omluvené, 1 dívka má cca poloviční účast. Máme 3 dívky, takže rozdíl mezi chlapci nemohu posoudit.

Odpověď MŠ Křižná:

V naší MŠ škole máme tři děti, které pocházejí z romských rodin. Ani s jedním dítětem není žádný problém ani nespátřují rozdíly v míře účasti romských dívek a chlapců v předškolním vzdělávání. Dvě děti jsou v posledním ročníku předškolního vzdělávání, u chlapce rodičům navrhujeme za MŠ odklad školní docházky. V době nařízené distanční výuky se děti do činností zapojily. Všechny tři děti jsou zařazeny ve věkově smíšeném oddělení 3 – 6 let.

Odpověď MŠ Seifertova:

Do mateřské školy Seifertova dochází 9 dětí z romských rodin. Z toho má 7 dětí povinnou předškolní docházkou a dvě děti jsou mladší. Docházka dětí byla z kraje roku 2020 pravidelná, ale bohužel vlivem covidu se situace změnila. Většina rodin si nechala od poloviny března do konce školního roku děti doma. V září nám opět nastoupily, ale od listopadu zůstaly zase vlivem zhoršené situace doma. Pro tyto předškolní děti jsme připravili distanční výuku, která probíhala formou plnění úkolů v pracovních sešitech. Většina rodičů plnila své povinnosti, komunikovala v rámci svých možností. Snažili jsme se být nápomocní, motivovali jsme rodiče ke vzdělávání dětí, nabízeli jsme vzájemnou spolupráci a podporu, jak s dítětem, tak s rodiči. Snažili jsme se minimalizovat nedůsledné rodičovské vedení a plnění rodičovských povinností. Hodně nám v rámci předškolního vzdělávání a zprostředkovávání komunikace s romskými rodinami pomáhali školní asistenti – personální podpora v MŠ v rámci „Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání „Šablony I., II, III. Školní asistenti společně s pedagogy pomáhají překonávat bariéru mezi školkou a rodinou, která vyplývá z odlišných životních podmínek nebo odlišného kulturního prostředí. V současné době nemáme problémy s romskou komunitou, ale ne vždy, tomu tak je.

Odpověď MŠ Štěpánov:

Povinné předškolní vzdělávání u nás plné 1 dítě (děvče).

Docházka dítěte do MŠ je celkem pravidelná bez delší neomluvené absence.

Úplatu za školkovné, neplatí, je předškolák.

Dítě je zařazeno do projektu „Obědy do škol ve Zlínském kraji,, - což vede NYNÍ k oboustranné spokojenosti. Rodina pobírá dávky hmotné nouze.

Vsetín: Pro rodiče romských dětí není vzdělání prioritou. Sami mají většinou základní vzdělání. Rodiče nemají potřebu využívat předškolní zařízení pro své děti v plném rozsahu. Matky jsou doma s mladšími dětmi, a tak si nechají doma i ty starší. Většina rodičů zajistí svým dětem vzdělání až v posledním povinném ročníku předškolní docházky. K předškolnímu vzdělávání rodiče využívají:

- Předškolní klub Pramínek (Diakonie ČCE) - vzdělávání dětí od 3–6 let, před nástupem na běžnou ZŠ

- NZDM Rubikon (Diakonie ČCE) – pro děti od 6-26 let, určený k smysluplnému trávení volného času, který je zaměřený i na pomoc s domácími úkoly
Z důvodu COVID situace byly služby omezeny. Předškolní klub Pramínek využíval i online formu, NZDM bylo v některých obdobích i uzavřeno.
- SAS Mozaika (Diakonie ČCE) - rodina může využívat pomoc s mimoškolní přípravou, kdy rodinu podporujeme k pravidelné přípravě do školy, vysvětlujeme aktuálně probíranou látku, věnujeme se všem potřebám ohledně školy, předáváme různé metody učení v rámci edukativních pomůcek i formou vzdělávacích her atd. V roce 2020 byly rodiny podpořeny v rámci distanční výuky k používání moderních technologií, využití online komunikačních prostředků, podpora na komunikaci rodičů se školou.
- Mateřská škola – většina rodičů již dodržuje nastavenou spádovost dle místa bydliště. Děti ji navštěvují spíše v posledním povinném ročníku, často s velkými absencemi.

Dle školského odboru MÚ Vsetín probíhá povinné předškolní vzdělávání pětiletých a starších romských dětí bezkonfliktně, a to zejména díky sociální práci NNO s jednotlivými rodinami. Rozdíly v míře účasti romských dívek a chlapců v předškolním vzdělávání nejsou sledovány, doposud pro to nebyl důvod.

Zlín: Žádné bariéry ve Zlíně v oblasti předškolního vzdělávání pro romské děti neexistují. Statuární město Zlín disponuje dostatečnými kapacitami pro předškolní vzdělávání, k segregaci romských dětí nedochází, na území města je jich minimum.

Odbor školství, mládeže a sportu KÚZK: Předškolní vzdělávání ve Zlínském kraji u dětí z romských rodin probíhá vyhovujícím způsobem, povinného předškolního vzdělávání se účastní všechny děti v odpovídajícím věku, mateřské školy navštěvuje i velké množství mladších dětí.

Spolupráce s romskými rodinami v této oblasti se stále zlepšuje, částečně i z důvodu lepší informovanosti. Informace k předškolnímu vzdělávání jsou zveřejňovány průběžně na informačním webu školství ZK www.zkola.cz. V rámci tohoto webu jsou mimo jiné pravidelně v sekci Rodiče a veřejnost publikovány také informace týkající se pozitivního vlivu předškolního vzdělávání.

Odbor školství KÚ nemá možnost získat informace o tom, jaké jsou rozdíly v míře účasti romských chlapců a dívek v předškolním vzdělávání. Problematika předškolních klubů není v gesci odboru školství KÚ.

Vyjádření krajského koordinátora: Jak se shora uvedených podkladů vyplývá, předškolní vzdělávání ve Zlínském kraji u dětí z romských rodin probíhá vyhovujícím způsobem, povinného předškolního vzdělávání se účastní všechny děti v odpovídajícím věku, mateřské školy navštěvuje i velké množství mladších dětí. Spolupráce s romskými rodinami v této oblasti se stále zlepšuje, částečně i z důvodu lepší informovanosti. Pokud se děti z romských rodin neúčastní předškolního vzdělávání v celé délce, pak je argumentem rodičů těchto dětí nedůležitost vzdělání, zbytečné výdaje. Matka je v domácnosti, pečuje o další děti, nebo je nezaměstnaná.

20. Uveďte prosím, zda byly ve Vašem kraji v roce 2020 realizovány informační semináře o možnostech a přínosech vzdělávání pro romské žáky a studenty. V případě že ano, uveďte prosím, kdo tyto semináře pořádal, včetně odhadu počtu zúčastněných Romů.

Vsetín: Informace o možnostech a přínosech vzdělávání jsou rodinám poskytovány individuálně, dle zájmu a spolupráce s jednotlivými sociálními službami. Jsou poskytovány spíše konkrétní informace:

- termínech zápisů do MŠ a ZŠ,
- spádových oblastech,
- středních školách ve Zlínském kraji,
- termínech podávání přihlášek na SŠ,
- pomoc s vyplněním přihlášek na SŠ,
- pomoc s přípravou na přijímací zkoušky,
- zajištění finanční podpory rodiny při studiu dítěte na SŠ

Zlín: V rámci MAP II statutární město Zlín pořádá, např.:

1. podporu sdílených IT specialistů pro pedagogy, rodiče, žáky (poradenství pro zvládnutí on-line výuky),
2. podporu školských poradenských pracovišť pro pedagogy i rodiče,

3. setkávání pracovních skupin Čtenářská gramotnost, Matematická gramotnost, Rovných příležitostí a Rodičů.

Odbor školství, mládeže a sportu KÚZK: Odbor školství KÚ nerealizuje semináře s tímto zaměřením.

Vyjádření krajského koordinátora romských poradců: Pokud v našem kraji byly v roce 2020 realizovány informační semináře o možnostech a přínosech vzdělávání pro romské žáky a studenty, pak to bylo na úrovni ORP. Krajský úřad nerealizoval semináře s tímto zaměřením.

21. Uveďte, jestli podle Vašeho názoru lze spatřovat rozdíly mezi romskými žákyněmi a romskými žáky ve vzdělávacím procesu. Uveďte, jestli lze spatřovat rozdíly v docházce romských dívek a chlapců do školy, v úspěšnosti ve studiu, nebo v předčasných odchodech ze vzdělávacího procesu. Uveďte také, zda dle Vašeho názoru existují rozdíly mezi počty romských dívek a chlapců, kteří pokračují ve vzdělávacím procesu i na středních školách.

Kroměříž: Názory ředitelů Základních škol se různí. Někteří nejsou schopni relevantně odpovědět, protože počet dětí na jejich ZŠ je velmi nízký – např. ZŠ U Sýpek 1462 nebo ZŠ Zachar – aktuálně jsou ve škole 2 děvčata a 3 chlapci. Rozdíly nespátřují, nicméně docházka uvedených žáků je velmi nízká, nepravidelná, s vysokou absencí, ale vždy omluveni – podpora ze strany rodiny je nízká. Jiní sdělili, že ve vzdělávacím procesu příliš nezáleží na pohlaví, rozdíly se projevují spíše v oblasti chování – ZŠ Komenského. Zde také nepozorují významné rozdíly mezi chlapci a dívkami, dívky bývají spíše klidnější a proto mohou dosahovat o něco lepších výsledků. Ze ZŠ Komenského odchází všichni na SŠ, ale dále nemají informace, zda děti školu dokončí.

Asi nejvíce vypovídající je názor ředitelky školy ZŠ Oskol Mgr. Hany Ginterové – proto jej cituji celý:

Romské žákyně jsou při vzdělávání ve škole svědomitější, někdy mají i lepší klasifikaci, a to zejména v nižších ročnících. Romští žáci nejsou tak pečliví, ale jsou bystřejší a mají praktické zkušenosti. Mezi docházkou romských žákyň a žáků do školy není rozdíl, s věkem se docházka snižuje v závislosti na rodinném prostředí. Co se týče rozdílů v otázce nástupu na střední školu, nejsou statisticky významné. Jeden školní rok je více chlapců, jindy dívek.

Neviděla bych rozdíly mezi romskými žáky ve vzdělání podle pohlaví, ale spíše záleží na tom, z jakého rodinného prostředí pocházejí. Pokud vůbec některým dospělým Romům na vzdělání záleží, odrazí se to i na přístupu jejich dětí k plnění povinností a vzdělání celkově.

Rozdíly v docházce možná jsou částečně vidět, ale zevšeobecňovat toto tvrzení z pozice dívek či chlapců si netroufám. Existují světlé výjimky, kdy děti do školy docházejí pravidelně. Nicméně po stránce plnění úkolů a připravenosti na hodiny, nezapomínání pomůcek atd. se běžně opakovaně problémy velmi často objevují.

Rodiče tuto okolnost neřeší, v dospívání je jejich děti často jako autoritu vůbec neuznávají, začnou se toulat, potulovat, nerespektují denní režim, nevracejí se včas domů. Když je jim to doma vytknuto, většinou si z napomenutí rodičů nic nedělají. Rodiče přestávají na děti "stačit"...

Na střední školy většina Romů ani nenastoupí, o další vzdělávání totiž téměř nejeví zájem.

Po pravdě - znám JEN malé % těch, kteří vůbec nastoupí na SŠ, většinou školu ale musí kvůli zameškaným neomluveným hodinám a špatným návykům k práci opustit.

Existují rozdíly mezi počty romských dívek a chlapců, kteří pokračují ve vzdělávacím procesu i na středních školách?

Odpověď je jednoznačně: ANO, existují. Problém však pramení ze samotných rodin. Jejich systém hodnot je postaven na jiné úrovni a jiných hodnotách než u zbylé populace. Nemyslím si proto, že se vždy musí nutně jednat o záměr z jejich strany. Obecně bych řekla, že nároky na vzdělání dětí ze strany rodičů nejsou vysoké (ani rodiče kolikrát vzdělání nejsou). Proto se často rodiče v rámci výchovy zaměřují spíše na schopnosti dívek postarat se o domácnost a děti, než o matematiku a jiné předměty. U chlapců je to obdobné.

Docházka romských dětí do školy se váže k odpovědi na první otázku. Vzhledem k tomu, že vzdělání často pro rodiny není hlavní prioritou, nepřikládají význam ani pravidelnému docházení do školy. Mentální úroveň v rodinách nebývá vždy vysoká. Rodiče často nejsou schopni pomoci dětem s úkoly a proto ani výsledky dětí ve škole nebývají "světoborné". Proto není moc dětí, které by se vydaly studijní cestou. Často jim chybí základy, mívají vážné problémy s pochopením textu i pravopisem. Následné studium bývá pro tyto děti komplikované.

Zajímavý názor na závěr:

Pokud nevidíme zásadní rozdíly mezi dívkami a žáky co se týče docházky a vztahu k výuce obecně, určitě je vidíme v oblasti tělovýchovných předmětů.

Zatímco chlapci nemají s tělocvikem problém až do konce školní docházky, dívky ve vyšších ročnících tělocvik naprosto ignorují a do TV se často ani nepřevlékají.

Otrokovice: Rok 2020 poznamenala významně pandemie covid-19, takže podobné trendy s ohledem na uzavření škol většinu školního roku nebylo možno pozorovat. Nicméně nemáme aktuálně žádný důvod domnívat se, že existují významnější rozdíly mezi chlapci a dívkami ve smyslu dotazu.

Rožnov pod Radhoštěm: Ve vzdělávání, docházce do školy nebo úspěšnosti ve studiu nelze spatřovat rozdíly mezi počty romských dívek a chlapců. Děti z romských rodin z ORP Rožnov pod Radhoštěm ve většině případů navštěvují praktické školy nebo odborná učiliště. V ojedinělých případech dítě z romské rodiny nastoupí na střední školu a jen ve výjimečných případech střední školu skončí.

Uherské Hradiště: Dle OSPOD Uherské Hradiště Rozdíly mezi žákyněmi a žáky nejsou. Vše záleží na rodinném zázemí a na tom, jakou důležitost rodina vzdělávání připisuje. Rozdíly mezi romskými žákyněmi a žáky jsou hlavně ve školní docházce na druhém stupni ZŠ. Jakmile se dívky stanou „ženami“, snaží se jim jejich rodiny zařídit „lepší život“ a vzdělání jde úplně stranou. Neakceptují domluvy ani pomoc, například ze strany SAS. Neustále škola řeší poměrně vysoké absence. Čím jsou žáci a žákyně starší, úspěšnost ve studiu klesá. Z katastrálního území Starého Města tito žáci v dalším vzdělávacím procesu nepokračují (učební obory, střední školy). Co se týká online výuky a domácího vzdělávání v roce 2020 a dále, tak tento systém mnoha rodinám vyhovuje, poněvadž je zde větší prostor pro výmluvy a nespolečnosti.

Uherský Brod: Podle zkušeností z několika základních škol se jedná vcelku o romské dívky, které jsou ve studiu úspěšnější, jejich docházka do školy je pravidelnější a odchody ze středních škol jsou méně časté než u romských chlapců.

Valašské Meziříčí: Rozdíly v docházce nespátřujeme, ale chlapci častěji opakují některý z ročníků (častěji na druhém stupni) a odcházejí ze základní školy z osmého ročníku. Rozdíly ve výsledku nespátřujeme. Chlapci častěji než dívky po ukončení povinné školní docházky k dalšímu vzdělávání ani nenastoupí nebo přihlášku a zápisový lístek podají, nastoupí, ukončí v či přeruší studium během prvního měsíce na rok, po roce nenastoupí. Dívky nastoupí, další vzdělání ale obvykle během prvního roku ukončí. Dá se říci, že zájem o vzdělání není u většiny Romů prioritou.

Vsetín: U romských žáků v ZŠ Turkmenská je stále patrné, že vzdělání není v popředí jejich priorit. Je běžná častá absence, omluvená i neomluvená, v případě opakování ročníku a neabsolvování 9. ročníku odcházejí ze školy bez získání základního vzdělání. Určitým zlepšením je v posledních letech nástup žáků do učňovských oborů určených pro absolventy speciálních škol, ale i zde mnoho z nich studium nezvládá a končí v průběhu 1. ročníku. Zároveň jsou i žáci, kteří úspěšně pokračují ve studiu, příp. již učňovský obor absolvovali.

Zlín: Od ředitelů škol, které zřizuje statutární město Zlín, ani od škol v rámci ORP Zlín, nemáme hlášen problém s docházkou romských dětí. V našem městě je však žáků romského původu naprosto zanedbatelné množství.

Vyjádření krajského koordinátora: Ve Zlínském kraji nejsou zaznamenány výrazné rozdíly mezi romskými žáky ve vzdělávání podle pohlaví, ale spíše záleží na tom, jakou mají ke vzdělávání motivaci, jaké mají v tomto smyslu vzory a zejména z jakého rodinného prostředí pocházejí. Vzdělávání není u převážné většiny Romů prioritou, tato skutečnost se odráží i na školní docházce.

Situace v oblasti zaměstnanosti

22. Uveďte prosím, jaké nástroje aktivní politiky zaměstnanosti (dále jen „APZ“), které poskytuje Úřad práce ČR, jsou dle Vašeho názoru nejvíce využívány Romy, případně proč tomu tak je nebo z jakého důvodu nejsou využívány jiné nástroje, které Úřad práce ČR nabízí. Zároveň prosím uveďte kvalifikovaný odhad počtu Romů, kteří tyto nástroje využívají. Pokud je to možné, uveďte kvalifikovaný odhad počtu Romů dle pohlaví, s komentářem vysvětlujícím případné rozdíly.

Holešov: Veřejně prospěšné práce. Bohužel v r. 2020 dochází k hlubokému útlumu těchto nástrojů.

Otrokovice: Úřad práce ČR odmítl tyto údaje poskytnout s odůvodněním, že je nemůže sledovat. Z naší činnosti je nám známo, že Romové mohou využívat všechny dostupné programy APZ (VPP apod.), nicméně jejich využívání je nízké, limitně se blíží nule.

Rožnov pod Radhoštěm: Úřad práce dodržuje rovný přístup k uchazečům o zaměstnání, tudíž nástroje aktivní politiky zaměstnanosti nabízí bez rozdílu

Uherské Hradiště: V roce 2020 nástroje aktivní politiky nebyly ve St. Městě Romy využity. Měly možnost výkonu Veřejně prospěšných prací, z jejich strany byly odmítnuty. Co se týká rekvalifikací, kvůli vzdělání nejsou využívány.

V Uherském Ostrohu pracuje jedna osoba pro město na základě dohody o pracovní činnosti, příjmy - stále je v evidenci úřadu práce. Ve větší míře však nástroje APZ nejsou mezi romskou menšinou užívány.

Ve vyloučené lokalitě Kunovice – Nový dvůr, nejsou z důvodu nezájmu občanů využívány nástroje aktivní politiky zaměstnanosti. Dle sdělení terénní pracovnice mají jen výjimečně zájem o neoficiálně vykonávanou práci.

Úřad práce ČR, Pracoviště Uh. Hradiště ve věci informací o romské menšině sděluje, že v souladu s § 2, odst. 1, písm. j) zákona č. 435/2004 Sb., O zaměstnanosti, v platném znění Úřad práce ČR **nemůže poskytovat žádné údaje o zaměstnávání občanů romské menšiny**, protože v rámci naplňování tohoto opatření nerozlišuje příslušnost k menšinové či většinové společnosti.

Uherský Brod: Program Podpora dlouhodobě nezaměstnaných – využil jeden romský občan, evidenci ukončil, není dosud zaměstnaný, dále program Záruky pro mladé – tento program byl doporučen, ale klient nenastoupil k jeho realizaci. V obou případech se jednalo o muže.

Valašské Meziříčí:

Informace ÚP ČR: Úřad práce ČR, KrP ve Zlíně, KoP Valašské Meziříčí **nijak nezjišťuje** informace o tom, kdo je Rom.

Oddělení zaměstnanosti zabezpečuje činnosti v oblasti zaměstnanosti a vzdělávání. Všichni klienti, kteří splňují podmínky pro zařazení do projektů (délka evidence, věk, vzdělání, péče o děti, péče o osobu závislou v I. až IV. Stupni, zdravotní stav atd.) mohou využít zařazení do projektů ESF. Všem klientům HN a současně UoZ byla nabízena možnost Veřejné služby. Pro UoZ a klienty HN byly organizovány ve spolupráci s ÚP ČR a Městským úřadem VM, odborem sociálních věcí, tzv. Frýdlantské dny (společný poradenský nástroj) – vzhledem k nepříznivé epidemiologické situaci způsobené koronavirem, se nepodařilo tento poradenský nástroj využívat. Pro klienty byly/jsou připraveny všechny nástroje aktivní politiky zaměstnanosti.

Vsetín: Na základě zkušeností z Technických služeb města Vsetína se uvádí jako nejvíce využívaný nástroj APZ projekt veřejně prospěšné práce (VPP), na kterém se organizace ve spolupráci s ÚP dlouhodobě podílí. Z celkového počtu zaměstnaných VPP v roce 2020 bylo cca 60 % Romů – mužů. Zbývajících 40 % pracovníků VPP byli zástupci majoritní společnosti.

Jiné nástroje ÚP nejsou využívány, jelikož o ně ze strany zaměstnavatelů není zájem (např. SÚPM). Zaměstnavatelé projevují minimální zájem a ochotu zaměstnat romského pracovníka, zpravidla ze stejných důvodů:

- nízká úroveň vzdělání, nedostatečné odborné znalosti
- zdravotní omezení, časté absence
- nedostatečné nebo žádné předchozí pracovní návyky
- nedostatečné sociální kompetence
- exekuce
- předsudky ze strany některých zaměstnavatelů

Vyjádření krajského koordinátora: Ve Zlínském kraji nebylo zjištěno žádné omezení ve využívání všech dostupných nástrojů APZ, se shora uvedených údajů z ORP lze obecně dovodit, že mezi nejvíce užívané nástroje APZ jsou veřejně prospěšné práce, vzhledem k tomu, že Úřady práce nemohou poskytovat žádné údaje o zaměstnání Romů, nelze na tuto otázku najít relevantní odpověď. Obecně platí, že nástroje APZ jsou většinou Romů využívány minimálně, Romové ve většině případů nemají zájem pracovat.

23. Do tabulky 12 uveďte prosím programy kraje či ORP, které jsou zaměřené na podporu zaměstnanosti v kraji či ORP, a které jsou využívány převážně příslušníky romské menšiny (nejedná se o programy Úřadů práce ČR), rozdělte dle pohlaví.

Tabulka 12 Názvy programů realizovaných krajem či ORP, které využívají převážně příslušníci romské menšiny

název programu	realizátor (název ORP, kraje)	zaměření	kvalifikovaný odhad počtu zúčastněných Romů	z toho odhad počtu romských žen
celkem				

Vyjádření krajského koordinátora: V roce 2020 nebyly realizovány v rámci kraje žádné programy, které by byly zaměřené na podporu zaměstnanosti příslušníků romské menšiny.

24. Uveďte prosím, jakým způsobem dochází k využití sociální ekonomiky (sociální podnikání, sociální zemědělství) jako nástroje řešení nezaměstnanosti Romů. Dále uveďte dostupnost těchto aktivit v kraji, odhadovaný počet zúčastněných Romů (rozdělte dle pohlaví) a reálné přínosy (případně příklady dobré praxe) sociální ekonomiky.

Vyjádření krajského koordinátora: Žádné ORP nesdělilo informace k využití sociální ekonomiky na svém území. Tyto nástroje nezaměstnanosti Romů nejsou v kraji využívány.

25. Uveďte prosím, zda jste se v roce 2020 setkali s podezřením z diskriminace z důvodu národnosti/etnicity v oblasti zaměstnání. Zároveň uveďte, jakým způsobem byla věc řešena a jakými nástroji se kraj či ORP snaží takovým situacím předcházet (např. asistence při výběrových řízeních, podnět k řešení podezření z diskriminace)

Otrokovice: Někteří zaměstnavatelé Romové a priori nezaměstnávají. Romové na tuto situaci sice poukazují, do sporů s potenciálním zaměstnavatelem však již nejdou a konkrétně jej většinou nevedou. Mnohdy je však za diskriminaci schovávána nechuť k zaměstnání.

Bariéry pro trh práce:

- nedostatečná kvalifikace či uchazeči bez vzdělání,
- nezájem o navýšení kvalifikace či dokončení studia,
- nedostatečné pracovní návyky či praxe (v rámci rodiny je tento přístup předáván dále mladším generacím),
- nízký věk uchazeček, které jsou v jiném stavu v kombinaci s nedokončeným vzděláním, bez praxe,
- nízká motivovanost a zájem uplatnit se na trhu práce.
- přehlížení či nezájem o důsledky nezaměstnanosti do budoucna (nedostatečná odpracovaná doba do starobního důchodu/pro pobírání invalidního důchodu),
- „šedá ekonomika“, nelegální činnost, díky které narůstají nároky na plat v legálním zaměstnání, o které následně nejeví zájem,
- časté stěhování a změny skutečného pobytu (včetně převodu evidence na jiné KoP)
- záznamy v rejstříku trestů, exekuce, insolvence – neochota se legálně zaměstnat, finanční ngramotnost,
- odkázání na dávky pomoci v hmotné nouzi (zvyk, nemotivovanost).

Rožnov pod Radhoštěm: S diskriminací v oblasti zaměstnávání Romů se úřad neseťkává, a ani takové problémy neřeší.

Vsetín: Dle sdělení zástupce Technických služeb města Vsetína nedošlo nikdy při výběrových řízeních k diskriminaci člověka z důvodu národnostní či etnické menšiny. Na základě dlouhodobé praxe s romskou menšinou také konstatuje, že nebyla svědkem diskriminace těchto lidí ani na pracovišti. Považuje za důležité zaměřit se ještě v daleko větší míře na vzdělávání mladých lidí v sociálně znevýhodněných skupinách, aby došlo k posunu jejich životní úrovně po všech stránkách. Má za to, že si tito lidé vysvětlují svůj nízký příjem a stálý dozor nadřízených jako diskriminaci vůči jejich etniku. Nechtějí uznat skutečnost, že jsou prakticky bez vzdělání, často s absencí jakýchkoliv pracovních návyků.

Romský poradce v loňském roce neřešil případ diskriminace v oblasti zaměstnání.

Vyjádření krajského koordinátora romských poradců: Nemáme povědomí o tom, že by v roce 2020 došlo k podezřením z diskriminace z důvodu národnosti/etnicity v oblasti zaměstnání. Žádný takový případ nebyl řešen. Pokud k diskriminaci v oblasti zaměstnanosti Romů dochází, tak je tento jev latentní a nedá se nijak řešit. Jak uvádí ve svém vyjádření ORP Otrokovice za diskriminaci mnohdy bývá schovávána nechuť k práci.

26. Uvedte, zda ve Vašem kraji v roce 2020 probíhalo společensky odpovědné zadávání veřejných zakázek (u veřejných zakázek realizovaných krajem, obcemi), včetně podrobného komentáře, týkajícího se tohoto typu zakázky.

Vyjádření krajského koordinátora romských poradců: Nemáme informace o tom, že by v roce 2020 na území našeho kraje proběhlo společensky odpovědné zadávání veřejných zakázek.

27. Uvedte, zda se ve Vašem kraji realizují programy specificky zaměřené na zaměstnanost romských žen, včetně příkladů dobré praxe.

Vsetín: O programech zaměřených na zaměstnanost romských žen nemám v blízkém okolí povědomí. Praktické zkušenosti se zaměstnáváním romských žen nejsou dle sdělení zástupce Technických služeb pozitivní. U těchto žen chybí o to více motivace k práci. V absenci motivace a pocitu potřebnosti výdělků vidí největší úskalí vysokého počtu nezaměstnanosti žen romského původu. Vzdělávání dívek a žen může přispět ke změně jejich pohledu na nutnost uplatnění se na trhu práce a na převzetí osobní odpovědnosti za sebe a rodinu.

Vyjádření krajského koordinátora romských poradců: Takovéto specificky zaměřené programy na zaměstnanost romských žen nebyly v roce 2020 realizovány.

Situace Romů v oblasti bydlení

28. Do tabulky 13 uveďte názvy obcí na území Vašeho kraje, které využívají programy Státního fondu podpory investic (dříve Státní fond rozvoje bydlení), a zároveň uveďte odhad počtu Romů, kteří nově zrekonstruované bydlení využívají.

Tabulka 13 Názvy obcí, které využívají Státní fond podpory investic a jeho využívání příslušníky romské menšiny

název obce	odhad počtu Romů, kteří díky fondu nově zrekonstruované bydlení využívají	komentář (např. jakým způsobem je fond využíván)

Vyjádření krajského koordinátora romských poradců: Ve Zlínském kraji nebyl využit program Státního fondu podpory investic.

29. Do tabulky 14 uveďte názvy specifických strategií, koncepcí či jiných materiálů týkajících se bydlení, které se svým zaměřením mohou dotýkat také tématu bydlení romské menšiny.

Tabulka 14 Materiály vztahující se k problematice bydlení a

název dokumentu	el. odkaz na dokument (pokud je zveřejněn na webu)	úroveň (kraj/obec)	komentář
Pravidla pro nakládání s byty pro příjmově vymezené osoby	https://www.mesto-uh.cz/pravidla	Uherské Hradiště	Byty pro příjmově vymezené osoby s výší nájemného 36 Kč/m2/měsíc (byty s nejnižším nájemným v Uh. Hradišti). Startovací byty – jsou určeny žadatelům ve věku 18-35 let, výše nájemného 52 Kč/m2/měsíc
Koncepce specifických forem bydlení	https://www.mesto-kromeriz.cz/urad/lide-a-organizace-mesta/mestsky-urad/odbor-socialnich-veci-a-zdravotnictvi/dokumenty/	Kroměříž	
Tematický akční plán města Kroměříže pro oblast bydlení a bezpečnosti 2019 - 2022	https://www.mesto-kromeriz.cz/urad/lide-a-organizace-mesta/mestsky-urad/odbor-socialnich-veci-a-zdravotnictvi/dokumenty/	Kroměříž	
Pilotní ověření sociálního bydlení v Otrokovicích.	http://otrokovice.cz/dokumenty-ke-stazeni-posb/ds-1204	Otrokovice	Cílem tohoto projektu bylo poskytnutí bydlení osobám, které nemohou za tržních podmínek získat přiměřené a kvalitativně standardní nájemní bydlení. Účelem uzavření nájemní smlouvy bylo vytvoření předpokladů k řešení nepříznivé sociální situace nájemce při současné sociální práci s nájemcem, která je neoddelitelnou součástí tohoto procesu. Dokumenty vzniklé v rámci projektu se vztahují i na Romy, neboť ti nejsou se systémem sociálního bydlení nijak vyloučení, byť tvoří specifickou cílovou skupinu.
Strategický plán sociálního začleňování města Valašské Meziříčí pro období 2018-2021	https://www.valasskemezirci.cz/assets/File.ashx?id_organ=17636&id_dokumenty=37653	Valašské Meziříčí	Hlavní témata: Bydlení, Prevence a bezpečnost, Zaměstnanost, Rodina a zdraví, Vzdělávání
Tematický výzkum: Podkladová analýza pro oblast sociálního bydlení ve Valašském Meziříčí	https://www.socialni-zaclenova-ni.cz/lokalita/valasske-mezirici/	Valašské Meziříčí	Cílem této výzkumné zprávy je vytvořit analytický podklad pro další kroky v oblasti sociálního bydlení ve Valašském Meziříčí. Obsahuje konkrétní data a zjištění, v závěru nabízí doporučení pro oblast bytové politiky.
Program rozvoje města Uherský Brod na období 2015-2021 (Programový cíl 2.1	https://eu.ub.cz/zpravy/Program-rozvoje-mesta-Uhersky-Brod-2015-2021/?&expandMenu=356	Uherský Brod	

zlepšit podmínky pro sociální a ekonomické začleňování specifických skupin obyvatel a rozvinout koncept prostupného bydlení ve městě			
Strategický plán pro sociální začleňování Vsetín 2017-2020	https://www.mestovsetin.cz/strategicke-rozvoje-dokumenty/ds-12766/archiv=0	Vsetín	

30. Zhodnoťte prosím vývoj situace bydlení Romů v kraji (aktuální trendy, změny v počtu ubytoven, hromadné vystěhování, dopad OOP na Romy, odhad počtu Romů / romských rodin v bytové nouzi, apod.).

Bystřice pod Hostýnem: V roce 2019 došlo k vystěhování 3 romských rodin z městských bytů, protože dlouhodobě neplatily nájem, a tak městu vznikly velké dluhy na nájemném. Rodiny nevyužily nabídku pomoci ze strany Městského úřadu Bystřice pod Hostýnem, který jim zprostředkoval možnost náhradního bydlení na ubytovně a azylových domech. Rodiny se z města odstěhovaly neznámo kam. Jedna rodina se musela vystěhovat z nájemního bytu soukromé osoby kvůli dluhu. Bydlení našla mimo ORP Bystřici pod Hostýnem u své rodiny.

Holešov: Beze změn (lokalita Bořenovská, ubytovna Tovární ul., zde bydlí 9 Romů).

Kroměříž: Na území ORP jsou 4 ubytovny, přímo ve městě Kroměříž jsou dvě ubytovny, které ubytují klienta, který pobírá dávky pomoci v HN. Další se více orientují na sezonní dělníky a občany s jinými příjmy než jsou sociální dávky. Romové bydlí ve městě v pronajatých soukromých bytech i v bytech v majetku města. Také bydlí občas v rámci ORP v pronajatých rodinných domech. Nejvíce jsou soustředěni na ul. Albertova – bytový dům s nájemními byty, které jsou ve vlastnictví soukromých osob. Dále bydlí v bytech v majetku města na ul. Nitranská a Kotojedská. Situace s bydlením těchto osob je ve městě víceméně stabilní. OOP ve městě nebylo realizováno.

Otrokovic: V Otrokovicích je část městských bytů vyčleněných pro nízkopříjmové skupiny občanů. Romské rodiny žijí v běžné bytové zástavbě jako ostatní občané města. Obecní bydlení je pro Romy dostupné stejně jako pro ostatní obyvatele města. V poslední době pozorujeme trend, kdy děti Romů z městských bytů zakládají poměrně brzy rodiny a dožadují se pronájmu dalších a dalších městských bytů coby svého „práva a nároku“, aniž by byli schopni si zajistit odpovídající příjem a spadají rovnou do dávkového systému jako jejich rodiče.

V Otrokovicích je cca 11 ubytoven, které ubytovávají cca 900 lidí, počet Romů na ubytovnách se limitně blíží nule.

Rožnov pod Radhoštěm: Město Rožnov pod Radhoštěm disponuje 327 městskými byty. Z toho v 15 bytech bydlí 75 Romů. V Rožnově pod Radhoštěm není žádné ubytovací zařízení. V loňském roce nedošlo k žádnému vystěhování Romských rodin. V zásadě u Romů nedochází k narušování nastavených pravidel bydlení, nebo k narušování soužití, velký problém vidíme v tom, že si Romové v nájemných bytech nechávají bydlet kamarády, rodinu bez přihlášení k pobytu.

Uherské Hradiště: Co se týče vývoje situace bydlení Romů ve Starém Městě, tito upřednostňují vlastní bydlení, což jsou aktuálně 4 rodinné domy ve vlastnictví Romů. Vesměs však bydlí v nájemních prostorech, protože z důvodu vysoké zadluženosti o své nemovitosti přišli. O hromadném vystěhování nám není nic známo, OOP se naší lokality netýká, na ubytovnách žádné romské rodiny neevidujeme. Vzhledem k tomu, že romské rodiny jsou mnohapočetné, požadují po městě větší nájemní prostory, kterými však město nedisponuje. Prostory k bydlení jsou hledány v komerční sféře. Odhadujeme, že 11 romských rodin se nachází v bytové nouzi.

Uherský Ostroh - Jedna z místních rodin v průběhu roku migrovala – část rodiny dlouhodobou návštěvou u příbuzných (Ostravsko), žena s dětmi pobývala kratší dobu v Azylovém domě, později odešla a pohybovala se po příbuzných (i mimo ZK). Ubytovna v obci není, pouze ubytování pracovníků místních firem (většina cizinci). Většina místních Romů žije v nájmech u soukromých vlastníků RD, je i podána žádost o přidělení městského bytu – v evidenci, prozatím nejsou volné byty k přidělení

Kunovice- V ubytovně bydlí jedna rodina, ostatní využívají nájemní bydlení. Informace o hromad-

ném vystěhování nám nejsou známy.

Uherský Brod: V září roku 2020 bylo otevřeno nové sociální bydlení s kapacitou 9 bytů. Ve čtyřech bytech bydlí 4 romské rodiny s celkem 20 obyvateli. V bytové nouzi jsou nyní asi 3 rodiny s dětmi, které spolupracují se sociální pracovníci, z nich jedna rodina bydlí v Azylovém domě, dále 1 partnerský pár bez dětí a asi 4 jednotlivci.

Valašské Meziříčí: Situace ohledně ubytoven je ve Val. Meziříčí v současné době taková, že volná místa pro ubytování osob bez přístřeší lze najít (úbytek zahraničních pracovníků na ubytovnách způsobený situací ohledně koronaviru). V území je nadále potřeba zřízení městské ubytovny nebo azylového domu pro muže a ženy (např. není kam posunovat lidi z nocležny, některé osoby potřebují „dohled“ a podporu při dodržování pravidel soužití). Lidé žijí v nevyhovujících podmínkách (např. 5 osob v 1+0). Díky pozitivním změnám v oblasti pronajímání městských bytů se snížila fluktuace nájemníků (lidé pochopili, že musí platit nájemné), to ale snížilo průběžnou dostupnost bytů. V Strategickém plánu sociálního začleňování města Valašské Meziříčí pro období 2018-2021 pro oblast bydlení je uvedeno:

„Pro oblast bydlení je prioritou zvýšení kapacit standardního dostupného bydlení pro cílovou skupinu. K jejímu naplnění povedou dva obecné cíle a těmi jsou: Podpora CS k získání a udržení standardního bydlení a podpora při plnění pravidel souvisejících s nájemním bydlením a Koncepční řešení tématu sociálního bydlení ve městě. Specifickým cílem je Zvýšení kompetencí k bydlení a prevence ztráty bydlení, tyto cíle budou naplňovány opatřeními, jejichž výstupem bude podpora 60 osob z cílové skupiny, z toho minimálně 15 rodin v bytové nouzi bude podpořeno v získání standardního bydlení ve Valašském Meziříčí. Pro účely sociálního bydlení bude zrekonstruováno 46 bytových jednotek, které budou určeny pro osoby v bytové nouzi. Podpořena bude infrastruktura soc. služeb. Druhým specifickým cílem je Koncepční nastavení bytové politiky a spolupráce mezi aktéry. Tento specifický cíl bude naplňován opatřeními, jejichž výstupy budou koncepce sociálního bydlení a její ověření v praxi a 9 setkání za 3 roky všech aktérů, kteří se aktivně pohybují na poli sociálního začleňování cílové skupiny v oblasti bydlení.“

Na MěÚ Val. Meziříčí OSV je nadále realizován projekt „Pilotní ověření sociálního bydlení ve Valašském Meziříčí“ (CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0010419), který byl zahájen od 1. 4. 2019. Cílem projektu je zavedení koncepčního přístupu k řešení sociálního bydlení, a to prostřednictvím nástrojů, kterými jsou podpora sociální práce, podpora přístupu k bydlení formou sociálních bytů a tvorba pilotní koncepce sociálního bydlení ve Valašském Meziříčí. Projekt je zaměřen na sociálně vyloučené osoby a osoby ze sociálně vyloučených lokalit, kterým umožní na základě spolupráce se sociálními pracovníky získat a udržet si standardní bydlení včetně zlepšení uplatnitelnosti na trhu práce.

V září 2019 byla Radou města Val. Meziříčí schválena nová bytová pravidla. Cílem změn byl transparentní popis procesu pronájmu bytů ve vlastnictví Města Valašské Meziříčí jak pro žadatele/nájemce, tak zástupce Bytové komise, Rady města a OSV (bytová agenda je v gesci OSV), standardizace postupů, soulad s platnou legislativou, naplnění výše uvedeného projektu („Sociální bydlení“). Byla zavedena nová kategorie bytů – sociální byty pro občany v existenční nouzi, motivované ke změně, po vstupu do systému je s osobami uzavírána dohoda o sociální práci.

Prostřednictvím sociálního bydlení město aktivně podporuje různé cílové skupiny jako seniory, osoby se zdravotním postižením či ohrožené sociální exkluzí, matky samoživitelky nebo lidi bez přístřeší. Tedy skupiny, které se obtížněji zapojují na komerčním trhu s bydlením. Osoba do režimu sociálního bydlení vstupuje vždy dobrovolně s motivací ke změně své situace.

Bytových záležitostí jsou v gesci odboru sociálních věcí, kterým je vykonávána systematická práce s „bydlícími dlužníky“. Dluhy jsou řešeny bytovou referentkou ve spolupráci se sociálními pracovníci v rámci prevence ztráty bydlení. Práce je započata tedy bezprostředně po vzniku dluhu, kdy jsou dluhy snáze řešitelné. Dlužníkům je nabídnuto poradenství týkající se oprávněných nároků, hospodaření s financemi či nastavení splátkových kalendářů, zprostředkování vhodných sociálních služeb apod. Na zřetel je brána skutečnost, že do tíživé finanční situace se může dostat prakticky kdokoliv a pokud má snahu ji řešit aktivně, měly by mu být nabídnuty vhodné varianty. Rozhodnutí a výsledek je vždy ale na straně nájemce.

Vsetín: Situace v oblasti bydlení je obdobná jako v předešlých letech. Většina romských obyvatel žije v obecních bytech. Některé romské rodiny získaly pronájem bytů od soukromých vlastníků. Zástupci romské menšiny se při hledání vhodného bydlení opakovaně potýkají se stejnými důvody, proč s nimi soukromí pronajímatelé zpravidla odmítají uzavřít nájemní smlouvu (vysoký počet osob, špatné předchozí zkušenosti, předsudky, nedůvěra sousedů apod., častou překážkou jsou

vysoké kauce.). Přesto je v poslední době zaznamenán nárůst počtu obyvatel v jedné z lokalit v centru města. V poslední době je zaznamenáno také navýšení ceny nájemného v soukromých pronájmech, a to včetně kauce, ačkoli tomu kvalita bytu často neodpovídá. Počet ubytoven se nezměnil.

Zlín: Statutární město Zlín nevlastní ubytovny. Rovněž dispozičně větších bytů SMZ mnoho k dispozici nemá, proto na ně početnější jak většinové, tak romské rodiny prakticky nedosáhnou. Vzhledem ke složitější ekonomické situaci, může být problémem větších bytů i cena za bydlení, občané – napříč spektrem - opět upřednostňují byty menší. Menší byty město početnějším rodinám nepřiděluje, počet osob musí být přiměřený velikosti bytu, tak aby nebránil řádnému užívání bytu v hygienicky vyhovujících podmínkách. V případě zájmu o pronájem bytu v komerční sféře, mají romské rodiny velký problém, majitelé se bojí neplacení poplatků za bydlení, devastace bytů, problémů v občanském soužití aj. Bytové otázky jsou řešeny u všech občanů města stejným způsobem.

Argo: V bytové nouzi se nachází cca 70% Romů. Jedná se o města Holešov, Vsetín, Valašské Meziříčí. Romové žijí v malometrážních bytech a přitom se jedná o mnohačlenné rodiny. Děti nemají vlastní postel a spí na zemi. Nemají se kde učit ani psát úkoly. Města nevyužívají výstavbu sociálního bydlení a nemotivují romské rodiny ke změně života a pevnými podmínkami v takovém bydlení. Romové mají max. byt o velikosti 2+1 a přitom mají hodně dětí. Zajistit pronájem bytu či domku pro romské rodiny je nemožné, když pronajímatel zjistí, že se jedná o romskou rodinu, tak ji nevezme, byť by se jednalo o romskou rodinu, která se snaží a chová se slušně.

Vyjádření krajského koordinátora romských poradců: Situace v bydlení Romů se v zásadě oproti minulým letům nezměnila. Zpravidla platí, že kvalita bydlení v městských či obecních bytech je nesrovnatelně lepší, než v bytech ke komerčnímu pronájmu. V rámci kraje nedošlo k žádnému hromadnému vystěhování Romů. V počtu ubytoven ve Zlínském kraji nedošlo k žádným podstatným změnám. V Kroměříži dochází v lokalitě Račín k demolici budov, které byly obydleny Romy. Město rodinám, které si plnily své povinnosti, zejména co se hrazení nájemného týče, zajistilo na různých místech Kroměříže náhradní ubytování. Jak vyplývá z komentářů k této otázce, do budoucna lze předpokládat, že se situace Romů v oblasti bydlení zhorší. Důvodem je početnost dětí v rodinách, kdy některé již dospívají a poměrně brzy zakládají nové rodiny.

31. Uveďte, zda v roce 2020 došlo k vývoji v počtu OOP, tzn., zda byly vyhlášeny nové OOP (včetně data vyhlášení a přesného místa) či došlo ke zrušení OOP.

Vyjádření krajského koordinátora: Na území Zlínského kraje nebylo ani v roce 2020 vyhlášeno žádné opatření obecné povahy.

32. Do tabulky 15 uveďte prosím názvy obcí ve Vašem kraji, které jsou zapojeny do testování principů Housing first² a jiných programů sociálního bydlení³. Uveďte příklady dobré a špatné praxe a odhad počtu romských rodin využívajících tento typ bydlení. Vyplňte pouze v případě, že se některé obce do programu zapojily.

Otrokovice: Od 1. 2. 2020 do 30. 6. 2022 město Otrokovice realizuje navazující projekt Housing first Otrokovice, v rámci něj bydlí již 14 domácností, z toho jedna romská domácnost. Z toho 1 domácnost v bytě soukromého vlastníka.

Identifikované problémy:

---

² Housing First (bydlení především) je metoda pomoci osobám bez domova, dle které je osoba, která postrádá bydlení nejprve vybavena ubytováním, a až poté jsou jí nabízeny další služby, jako je praktická orientace (zdravotní a sociální pojištění, základní kontakty), případně léčení závislostí. Vychází se z myšlenky, že základní potřebou osob bez domova je získat stabilní ubytování, a jejich ostatní potřeby lze uspokojovat až poté, co získají domov.

³ Sociální bydlení je bydlení poskytované osobám v bytové nouzi nebo bytovou nouzí bezprostředně ohroženým, včetně lidí, kteří vynakládají na bydlení nepřiměřenou výši svých příjmů. Sociální bydlení je poskytováno za specifických smluvních podmínek nájmu a v souladu s určitými principy. Uživatelům sociálního bydlení je v případě potřeby poskytována podpora formou sociální práce. Sociální bydlení je na místní úrovni poskytováno vždy formou bydlení v bytech, přičemž může být propojeno na sociální služby. Sociální služby – např. azylové domy – tvoří záchrannou síť pro lidi v bytové nouzi. (definice MPSV)

- obtíže s adaptací na nové prostředí,
- neschopnost opustit stávající místo pobytu,
- smlouva s dodavateli energií,
- vybavení domácností,
- garanční fond,
- personální zabezpečení projektu

Tabulka 15 Názvy obcí využívajících programy Housing first a sociální bydlení

název obce	program bydlení	odhad počtu romských rodin využívajících uvedené programy
Uherský Ostroh	6 bytů sociálního bydlení	
Otrokovice	Housing first Otrokovice	1
Valašské Meziříčí	Pilótní ověření sociálního bydlení ve Valašském Meziříčí (projekt financován prostřednictvím Evropské unie, z fondu ESF, operačního programu OPZ)	5
Uherský Brod	Sociální bydlení	4

33. Do tabulky 16 uveďte prosím kapacity bytových fondů na území ORP, dále uveďte odhady počtu bytů využívaných romskými rodinami.

Tabulka 16 Kapacity bytových fondů ORP a jejichž využívání romskými rodinami

ORP	velikost bytového fondu obce (počet obecních bytů)	odhad počtu obecních bytů využívaných romskými rodinami	komentář
Bystřice pod Hostýnem	300	1	
Holešov	260	19	260 bytů je včetně 73 bytů zvláštního určení (dříve DPS)
Kroměříž	487	35	422 bytů je určeno pouze pro seniory a osoby s přiznaným inv. nebo starobním důchodem
Luhačovice	Údaje nebyly nedodány		
Otrokovice	433	10	Evidujeme nárůst. V poslední době pozorujeme trend, kdy děti Romů z městských bytů zakládají poměrně brzy rodiny a dožadují se pronájmu dalších a dalších městských bytů co by „svého práva a nároku“ aniž by byli schopni si zajistit odpovídající příjem a spadají rovnou do dávkového systému jako jejich rodiče
Rožnov pod Radhoštěm	327	14	
Uherský Brod	218	26	Kvalifikovaný odhad počtu nájemců je 60 osob v městských bytech a 20 osob v sociálních bytech
Uherské Hradiště	691	4	Prostory ve Starém Městě, kde se nachází obecní byt využívaný romskou rodinou, jsou určeny k demolici. V budoucnosti je pláno-

			vána výstavba nových bytů.
Valašské Klobouky	60	3	
Valašské Meziříčí	434	65	
Vizovice	50	0	
Vsetín	540	75	
Zlín	1985	není známo	vyjádření RP-romské obyvatele nesledujeme a neevidujeme

Situace Romů v sociální oblasti

34. Uveďte, kolik procent z celkového počtu Romů v kraji, dle Vašeho kvalifikovaného odhadu využívá sociální služby. Uveďte, jestli se tento počet nějak vyvíjí v čase, případně jestli přibývá tzv. „integrovaných“ Romů.

Holešov: Romské obyvatelstvo nejvíce využívá služeb terénního sociálního pracovníka Argo Zlín. Děti - Nízkoprahový klub Coolna, Charita Holešov. Dále práci sociálních pracovníků na obci – Odboru SVZ – sociální pracovníci – romský poradce – OSPOD.

Bystřice pod Hostýnem: 70%

Kroměříž: Není možno určit, žádná sociální služba neviduje konkrétní počty Romů, z našeho hlediska je nejvíce využíváno Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Společnosti Podané ruce o.p.s. a terénní programy organizace ARGO, společnost dobré vůle Zlín.

Otrokovice: Sociální služby využívá minimum Romů v ORP, stav integrovaných Romů je stabilizovaný.

Rožnov pod Radhoštěm: Mizivé procento. Z celkového počtu Romů víme o 4 občanech, kteří využívají sociální služby.

Uherské Hradiště: Romských rodin v evidenci OSPOD využívá sociální služby 60% romských rodin. Vnímáme, že o sociální služby na území Uherského Hradiště je ze strany Romů minimální zájem. Do azylových domů nastupují jen v případě, že schází širší rodinné zázemí. Romové ve Starém Městě sociální služby nevyužívají, integrovaných Romů nepřibývá. V Uherském Ostrohu roce 2020 využilo některou formu soc. služby cca 5-10 % místní komunity. Ve vyloučené lokalitě v Kunovicích nelze provádět srovnání, neboť v průběhu roku dochází k migraci obyvatel. Obyvatelé, kteří se zdržují v místě bydliště, sociální služby využívají.

Uherský Brod: Asi 50%

Valašské Meziříčí: Kvalifikovaný odhad 40%, v čase se určitě tento počet zvyšuje, přibývá integrovaných Romů.

Zlín: Sociální situace služeb je řešena u všech občanů stejným způsobem bez rozdílu, není možno odhadnout procenta, jedná se o velmi malé procento.

Odbor sociálních věcí KÚZK: Sociální služby nabízené v rámci Zlínského Kraje jsou poskytovány všem potřebným bez ohledu na věk, rasu, národnostní nebo etnickou příslušnost. Lze tedy konstatovat, že Romové jako klienti, popř. jako zájemci o sociální službu, mohou být v rámci ZK zastoupeni ve všech cílových skupinách - senioři, osoby se zdravotním postižením, rodiny s dětmi a osoby ohrožené sociálním vyloučením.

Zlínský kraj v rámci výkaznictví takto ani nepostupuje, ale jednou ročně jsou vyplňovány Výkazy ze strany poskytovatelů sociálních služeb. Mezi dobrovolnými údaji je i detailní rozpad cílové skupiny. Mohou být uvedeny např. Počty osob bez přístřeší nebo Osoby v krizi a mj. i Osoby žijící v sociálně vyloučených lokalitách.

Vzhledem k uvedenému nelze z celkového počtu Romů žijících v našem kraji, procentuálně vyjádřit kvalifikovaný odhad kolik z nich sociální služby využívá a jak se tento počet vyvíjí ve vztahu k času, fluktuaci osob této příslušnosti apod.

Argo: Situace zůstává celá léta stejná, pokud nemůže rodina dostat větší městský byt, nebo se dostat z ubytovny do bytu nemá šanci se integrovat. Pokud Romové žijí ve vyloučených lokalitách, nedá se hovořit o integraci. Pokud Romové zažívají od zaměstnavatelů skrytý rasismus, nedá se hovořit o integraci. Postoj většinové společnosti není Romům nakloněný, takže se nedá mluvit o integraci. Terénní program provozovaný ARGO, Společnost dobré vůle Zlín využívá 405 dospělých osob a 287 dětí.

Vyjádření krajského koordinátora: Využívání sociálních služeb romskými spoluobčany je v každém ORP individuální. V průměru využívá sociálních služeb cca 50% Romů. Sociální služby v kraji jsou poskytovány všem, bez ohledu na jejich příslušnost a etnicitu. Tzv. „integrovaných“ Romů ve Zlínském kraji nepřibývá. Ti Romové, kteří jsou do společnosti integrováni, žijí většinou mimo sociálně vyloučené lokality a žijí v menších městech či obcích.

35. Zhodnoťte prosím dostupnost sociálních služeb ve Vašem kraji, které využívají zejména příslušníci romské menšiny. Jaké z nabízených služeb jsou dle Vašeho názoru nejvíce využívány Romy a mají pro ně největší přínos?

Bystřice pod Hostýnem: Terénní asistenční služba pro rodiny s dětmi (pomoc při přípravě dětí do školy, při hledání vhodného bydlení, hospodaření s penězi, základní poradenství).

Holešov: Argo Zlín – terénní sociální práce - pomoc při řešení bydlení, oddlužení, řešení dluhů a podobně. Nízkoprahový klub Coolna, Charita Holešov – volnočasové aktivity mládeže – doučování dětí.

Kroměříž: Síť i dostupnost všech sociálních služeb v regionu v rámci zaměření na potřeby žadatelů je velmi dobrá, služby jsou rozsáhlé a je možno je využívat i s ohledem na případné individuální potřeby všech osob. Sociální služby ve městě Kroměříži jsou dostupné všem obyvatelům a kritérium pro jejich využívání je jejich zaměření na cílovou skupinu, pro kterou je služba registrována. Dle mého názoru má největší přínos v rámci primární prevence Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Společnosti Podané ruce o.p.s. a terénní programy organizace ARGO, společnost dobré vůle Zlín. Mezi další Romy využívané sociální služby patří také např. odborné sociální poradenství – sociální poradna a kontaktní centrum.

Otrokovice: Dostupnost služeb stejná jako pro ostatní populaci. Služby sociální prevence jsou zdarma, na území zajištěny terénní služby pro drogově závislé, terénní služby pro lidi bez domova, veřejná sprcha, potravinová banka apod.

Rožnov pod Radhoštěm: V Rožnově pod Radhoštěm jsou pro příslušníky romské menšiny dostupné tyto služby: Noclehárna, Denní centrum, které dostalo v nouzovém stavu statut Azylového bydlení, Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež

Uherské Hradiště: V Uherském Ostrohu byla v roce 2020 využita pobytová forma, ambulantní a terénní forma. Práci s rodinami formou SaS realizovala Maltéžská pomoc UH, Sv. Sára UH, Charita UH, občanské poradny Charity ČR (UH, Veselí n/M). Z hlediska dostupnosti lze hodnotit jako dobře dostupné. V Kunovicích je z nabízených sociálních služeb využívána především podpora při zápisu do mateřské či základní školy, dále při podávání žádostí o sociální dávky apod.

Uherský Brod: Nejvíce byla Romy v roce 2020 využívána materiální a potravinová pomoc Charity, dále noclehárna a Denní centrum, Odborné sociální poradenství – zde žádají o pomoc s oddlužením. Sociální služby Uherský Brod zajišťují dovážení obědů a děti navštěvují nízkoprahové zařízení Šrumeč.

Valašské Meziříčí: Dostupnost sociálních služeb je, tak jako v minulých letech, monitorována v rámci Komunitního plánování sociálních a souvisejících služeb v SO ORP Valašské Meziříčí. V rámci komunitního plánování pracují tyto pracovní skupiny: Lidé v krizi a nouzi, Rodina, děti a mládež, Senioři, Lidé se zdravotním postižením, Prevence sociopatologických jevů, Podpora zdraví. Pracovní skupiny se pravidelně schází a monitorují potřeby v oblasti sociálních služeb.

Bariéry, které brání Romům ve využívání služeb, mohou být nedostatečná informovanost o jejich existenci (neschopnost zorientovat se v jejich nabídce), neochota ke spolupráci (neochota změnit životní styl a plnit požadavky vyplývající ze sociální práce), život v komunitě a „vzdálenost“ k majoritě a nedostatečný náhled na svoji životní situaci (život ze dne na den).

Snaha obce o dostupnost sociálních služeb na území ORP pro veškeré obyvatelstvo (včetně Romů), klienti jsou o službách informováni ze strany odboru sociálních věcí, NNO, ÚP ČR, prostřednictvím romského terénního pracovníka v sociálních službách, prostřednictvím základních škol (např. informace o možnosti využívat soc. službu Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, které ve městě působí – Zastávka).

Romové využívají sociální práci poskytovanou odborem sociálních věcí MěÚ Valašské Meziříčí (oddělení sociální práce a sociálních služeb, OSPOD).

Romové v obci mohou využít veškeré sociální služby. Co se týká služeb sociální prevence, tak Romové mohou využít (a také využívají) zejména tyto sociální služby, které poskytuje Charita ve Valašském Meziříčí: Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Zastávka, Azylový dům pro matky s dětmi, Sociální rehabilitace ATTA, Noclehárna, Denní centrum, Terénní programy pro osoby bez domova. Z dalších služeb, které jsou využívány, jsou: Občanská poradna Pod Křídly, Domy na půl cesty Spolku Pod křídly, Terénní programy poskytovatele ARGO Zlín, Společnost dobré vůle Zlín, z.s., Terénní programy poskytovatele AGARTY Vsetín. Od srpna 2019 bylo ve Val. Meziříčí otevřeno Kontaktní centrum Agarty (součástí je i poradna pro závislé) – rovněž využíváno Romy.

Sociální služby v území napomáhají zabránit sociálnímu vyloučení osob, které jsou tímto ohroženy pro krizovou sociální situaci, životní návyky a způsob života vedoucí ke konfliktu se společností, sociálně znevýhodňující prostředí a ohrožení práv a oprávněných zájmů trestnou činností jiné fyzické osoby. Cílem služeb sociální prevence je napomáhat osobám k překonání jejich nepříznivé sociální situace a chránit společnost před vznikem a šířením nežádoucích společenských jevů.

Vsetín: Dostupnost sociálních služeb je v obci dostatečná:

- ve vyloučené lokalitě NZDM Rubikon (Diakonie)
- předškolní klub Pramínek ve vyloučené lokalitě (Diakonie)
- ve městě NZDM Zrnko (Charita), NZDM Archa (Na cestě)
- mimoškolní příprava Sidera (Charita)
- SAS pro rodiny s dětmi (Azylový dům pro matky s dětmi, Diakonie)
- azylové bydlení (Azylový dům pro matky s dětmi, Elim, Pod Křídly)
- terénní programy (TSP org. složka města Vsetín, Agarta, Elim)
- Občanská poradna (VKCI)
- Poradna pro rodinu (Azylový dům pro matky s dětmi)

Příslušníci romské menšiny využívají všechny uvedené služby v různé míře. Přínos mají všechny služby.

Zlín: Sociální situace služeb je řešena u všech občanů stejným způsobem bez rozdílu. Níže uvedené se vztahuje na většinovou společnost (avšak se může vztahovat i na potřeby menšin). Přínosné služby – víme o tom, že Romové z ORP Zlín využívají především Domu na půl cesty Spolek pod křídly Kamenná i Štípská, SASky v terénu, Domov pro seniory a Pečovatelskou službu.

Odbor sociálních věcí KÚZK: Zlínský kraj pro plánování a rozvoj sociálních služeb má na svém území zpracován strategický dokument s názvem Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji pro období 2020 – 2022. Tento dokument je strukturován do čtyřech základních skupin a to na: seniory, osoby se zdravotním postižením, rodiny s dětmi a osoby ohrožené sociálním vyloučením.

V rámci tohoto strategického dokumentu nejsou Romové vedeni jako samostatná cílová skupina, ale jsou posuzováni napříč všemi cílovými skupinami, stejně jako ostatní etnické menšiny. Veškeré sociální služby, které jsou v zákoně 108/2006 Sb. uvedeny, jsou poskytovány všem, bez ohledu na jejich příslušnost. Se všemi, kteří potřebují sociální službu, se pracuje v rámci rovného přístupu, protože posláním tohoto zákona je chránit práva a oprávněné zájmy jedinců, jež jsou v prosazování svých zájmů oslabeni, a to z různých důvodů. Důvody mohou být např. věk, rasa, zdravotní postižení, krizová životní situace, nedostatečně podnětné sociální prostředí atd. Jde tedy o soubor činností, které zajišťují pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení. Dle dostupných informací z území jsou identifikovány určité druhy sociálních služeb, které jsou etnickou menšinou - Romy využívány nejčastěji.

Jedná se zejména o tyto druhy sociálních služeb:

Odborné sociální poradenství (§ 37, písm. b), Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (§ 62), Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi (§ 65), Terénní programy (§ 69).

Odborné sociální poradenství (§ 37, písm. b)

Odborné sociální poradenství je poskytováno se zaměřením na potřeby jednotlivých okruhů sociálních skupin osob v občanských poradnách, manželských a rodinných poradnách, poradnách pro seniory, poradnách pro osoby se zdravotním postižením, poradnách pro oběti trestných činů a domácího násilí a ve speciálních lůžkových zdravotnických zařízeních hospicového typu; zahrnuje též sociální práci s osobami, jejichž způsob života může vést ke konfliktu se společností.

Služba dle výše uvedeného odstavce obsahuje tyto základní činnosti:

- a) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- b) sociálně terapeutické činnosti,
- c) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (§ 62)

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež poskytují ambulantní, popřípadě terénní služby dětem ve věku od 6 do 26 let ohroženým společensky nežádoucími jevy. Cílem služby je zlepšit kvalitu jejich života předcházením nebo snížením sociálních a zdravotních rizik souvisejících se způsobem jejich života, umožnit jim lépe se orientovat v jejich sociálním prostředí a vytvářet podmínky k řešení jejich nepříznivé sociální situace. Služba může být poskytována osobám anonymně.

Služba dle výše uvedeného odstavce obsahuje tyto základní činnosti:

- a) výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
- b) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- c) sociálně terapeutické činnosti,
- d) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi (§ 65)

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi jsou terénní, popřípadě ambulantní služby poskytované rodině s dítětem, u kterého je jeho vývoj ohrožen v důsledku dopadů dlouhodobě krizové sociální situace, kterou rodiče nedokáží sami bez pomoci překonat, a u kterého existují další rizika ohrožení jeho vývoje.

Služba dle výše uvedeného odstavce obsahuje tyto základní činnosti:

- a) výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
- b) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- c) sociálně terapeutické činnosti,
- d) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Terénní programy (§ 69)

Terénní programy jsou terénní služby poskytované osobám, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy. Služba je určena pro problémové skupiny osob, uživatele návykových látek nebo omamných psychotropních látek, osoby bez přístřeší, osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách a jiné sociálně ohrožené skupiny. Cílem služby je tyto osoby vyhledávat a minimalizovat rizika jejich způsobu života. Služba může být osobám poskytována anonymně.

Služba dle výše uvedeného odstavce obsahuje tyto základní činnosti:

- a) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- b) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Přehled poskytovatelů sociálních služeb ve Zlínském kraji dle Zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách jejichž cílovou skupinou jsou etnické menšiny- Romové

druh sociální služby	Poskytovatel / ID	působnost	poznámka
Terénní programy	ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, z.s. / 6583408	Zlínský kraj	etnické menšiny bez omezení věku
Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež	Diakonie ČCE - středisko Vsetín (RUBIKON) / 3257944	Vsetín	děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách etnické menšiny - mladší děti (6 - 10 let) starší děti (11 - 15 let) dorost (16 - 18 let) mladí dospělí (19 - 26 let)
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Diakonie ČCE - středisko Vsetín (MOZAIKA) / 7370148	Vsetín	osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách rodiny s dítětem/děťmi etnické menšiny bez omezení věku
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	Charita Vsetín (NZDM Zrnko) / 1718636	Vsetín	děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy etnické menšiny

			mladší děti (6 - 10 let), starší děti (11 - 15 let), dorost (16 - 18 let), mladí dospělí (19-26let), dospělí
Odborné sociální poradenství	STROP o.p.s. (Občanská poradna STROP) / 5026250	Zlín	imigranti a azylanti oběti domácího násilí oběti trestné činnosti osoby bez přístřeší osoby s tělesným postižením osoby v krizi osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy rodiny s dítětem/děťmi senioři etnické menšiny dorost (16 – 18 let), mladí dospělí (19 – 26 let), dospělí (27 – 64 let), mladší senioři (65 – 80 let), starší senioři (nad 80 let)
Odborné sociální poradenství	Vzdělávací a komunitní centrum Integra Vsetín, o.p.s. / 5826609	Vsetín	imigranti a azylanti oběti domácího násilí osoby bez přístřeší osoby komerčně zneužívané osoby v krizi osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy pachatelé trestné činnosti rodiny s dítětem/děťmi senioři etnické menšiny mladí dospělí (19 – 26 let), dospělí (27 – 64 let), mladší senioři (65 – 80 let), starší senioři (nad 80 let)
Terénní programy	Město Vsetín (Terénní sociální práce) / 7963388	Vsetín	osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách dorost (15 - 18 let), mladí dospělí (19 - 26 let), dospělí (27 - 64 let), mladší senioři (65 - 80 let), starší senioři (nad 80 let)

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb ke dni 19.01.2021
Zákon č. 108/2006 Sb. o sociálních službách

Argo: Největším přínosem je terénní program, který využívají ve větší míře, programy SAS využívají s nedůvěrou.

Vyjádření krajského koordinátora: Sociální služby jsou v kraji realizovány v souladu se strategickými dokumenty a jsou poskytovány všem, bez ohledu na jejich příslušnost a etnicitu. Sociální služby, které obsahují cílovou skupinu Romové, jsou uvedeny v tabulce – viz výše.

36. Uveďte ORP na jejichž území jsou zcela, nebo částečně nedostupné sociální služby. Případně okomentujte.

Kroměříž: Nemáme informace o nedostupnosti služeb.

Otrokovice: Sociální služby jsou dostupné na celém území ORP.

Rožnov pod Radhoštěm: Na území ORP chybí Azylový dům.

Valašské Meziříčí: Sociální služby jsou dostupné.

Vsetín: Dle zástupce OSPOD by bylo přínosem rozšíření pomoci s přípravou dětí do školy (douchování) přímo v rodinách (nejde však přímo o sociální službu). Zástupce Diakonie ČCE vnímá potřebu rozšíření SAS pro rodiny s dětmi v obci Vizovice.

Zlín: Dlouhodobě je velmi neuspokojivá situace v umisťování nesoběstačných osob, které žily nepřizpůsobivým životem do pobytových sociálních služeb. Jedná se většinou o starší osoby s abusem alkoholu, popř. závislé na jiných látkách, nemocné (diabetes, kožní onemocnění aj.), po amputacích (zpravidla dolních končetin), nízkopříjmové (nízké invalidní či starobní důchody, popř. pouze dávky pomoci v hmotné nouzi), bez sociálního zázemí a domova. Dále nám chybí sociální lůžka v krajské nemocnici, tak aby osoby, které nikoho nemají, mohli počkat na umístění v domově pro seniory (cca 30 lůžek). Chybí chráněné bydlení pro osoby s duševním onemocněním, zdravotním postižením. Chybí odlehčovací služby pro seniory i seniory s demencí. Chybí nám bezbariérové azylové zařízení pro muže a ženy bez příštěší. Postrádáme psychiatra v terénu + obecně máme nedostatek psychiatrů. V ORP Zlín chybí centrum duševního zdraví a návazných komplexních služeb.

Odbor sociálních věcí KÚZK: Snahou oddělení plánování a rozvoje sociálních služeb Odboru sociálních věcí Zlínského kraje je, aby na celém jeho území byly zabezpečeny všechny druhy sociálních služeb, které jsou zde opravdu potřeba.

Těžko lze tudíž určit, která ze sociálních služeb na území správního obvodu obcí z rozšířenou působností (dále jen „SO ORP“) schází, protože ne všechny sociální služby je nutné v jednotlivých SO ORP zabezpečit. Ve spolupráci s vedoucími odborů sociálních věcí obcí, koordinátory komunitního plánování sociálních služeb SO ORP a poskytovateli sociálních služeb, jsou pravidelně sbírány podklady mapující potřeby v jednotlivých SO ORP.

Na základě získaných dat se pomocí rozvojových záměrů tvoří Základní síť sociálních služeb ve Zlínském kraji, kdy z minulého období ze sesbíraných dat nebyla avizována potřeba vzniku nové sociální služby konkrétně pro etnické menšiny.

Etnická menšina – Romové, jak je výše uvedeno, není vedena jako samostatná cílová skupina a tudíž je do komunitních plánů sociálních služeb jednotlivých SO ORP zapracovávána individuálně. Aktivně se touto problematikou v rámci komunitních plánů zabývá město Holešov a v SO ORP Kroměříž, Uherský Brod, Valašském Meziříčí a Vsetín, což v případě SO ORP Vsetín dokládají i stávající sociální služby z Registru poskytovatelů sociálních služeb.

V rámci programu podpory z Evropského sociálního fondu a za místní podpory Agentury pro sociální začleňování, jsou mimo jiné i ve Zlínském kraji, konkrétně v sociálně vyloučených lokalitách SO ORP Vsetín, Valašské Meziříčí a Kroměříž. Proces sociální integrace těchto lidí je směřován především do oblastí vzdělávání, bydlení, zaměstnanost, zadluženost, bezpečnost, zdraví a je realizován individuálními projekty, kde hlavní roli hraje etnicita a to převážně romská.

Tyto neinvestiční projekty, které jsou plně hrazeny z finančních prostředků Evropské unie nebo mají zajištěno financování z jiných veřejných zdrojů garantovaným veřejným zadavatelem, jsou umístěny a nalezneme je v tzv. Dočasně síti Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji.

Vyjádření krajského koordinátora: Až na výjimky (ORP Zlín) jsou na území Zlínského kraje zabezpečeny všechny druhy sociálních služeb, které jsou zde potřeba.

37. Uveďte prosím, jakým způsobem se krajský koordinátor podílí na rozvoji dostupnosti sociálních služeb pro romskou menšinu, např. ve formě participace na tvorbě komunitních plánů sociálních služeb, střednědobého plánu sociálních služeb.

Holešov: Účast v KPSS města Holešova pro období let 2019 – 2021, vznik nové PS Rodiny s dětmi, řeší se zde potřeba rodin s dětmi. Dále v rámci KPSS města Holešova pro období let 2019

– 2021 pracuje krajský koordinátor v PS Osoby ohrožené sociálním vyloučením, zde řeší problematiku sociálně vyloučených osob – romského obyvatelstva.

Valašské Meziříčí: Krajský koordinátor se zúčastňuje schůzek KPSS, školení pořádaných APSZ.

Vyjádření krajského koordinátora: V roce 2020 byl krajský koordinátor členem pracovní skupiny Osoby ohrožené sociálním vyloučením Komunitního plánování sociálních služeb města Holešova a členem pracovní skupiny Komunitního plánování sociálních služeb mikroregionu Valašskomeziříčsko-Kelečsko, kde se připravuje tvorba střednědobého plánu sociálních služeb.

38. Uveďte, zda máte zkušenost s tím, že by ve Vašem kraji bylo řešeno domácí či genderově podmíněné násilí u romské menšiny.

Vsetín: OSPOD občas řeší domácí násilí, ale často to bývá těžší prokazatelné, neboť potenciální oběti (ženy) svá sdělení mění. Zástupci romské menšiny mají navíc jiný pohled na rozdělení rolí v rodině. V jednom případě řešil OSPOD domácí násilí, kde byl násilník vykázán z domácnosti a řešilo se zároveň i ohrožení nezletilých dětí.

Odbor sociálních věcí KÚZK: Ano, pracovníci orgánů sociálně-právní ochrany dětí Zlínského kraje mají zkušenost s domácím násilím u romské menšiny v rodinách s dětmi. Jedná se však o jednotky případů.

Vyjádření krajského koordinátora: V roce 2020 nebyly (až na jeden případ v ORP Vsetín) na území Zlínského kraje zaznamenány případy domácího či genderově podmíněného násilí u romské menšiny. Pokud k tomuto násilí dochází, tak má latentní formu. Oběti takového násilí případy neoznamují.

Situace Romů v oblasti zdraví

39. Do tabulky 17 uveďte prosím názvy programů a aktivit zaměřených na zlepšení zdravotní situace Romů v kraji (např. osvětové aktivity; právní servis pro oběti protiprávního jednání ze strany zdravotnických zařízení; existence vzdělávacích programů pro zdravotníky a sociální pracovníky zaměřených na téma zdravotního stavu Romů. Neuvádějte zde prosím programy zdravotně sociální pomoci.

Tabulka 17 Programy a aktivity v oblasti zdraví

název programu/aktivity	realizátor	zaměření programu	komentář (pokud je třeba)
"Efektivní podpora zdraví osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením" registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_039/0009439 podpořený z OP Zaměstnanost ESF a státního rozpočtu ČR	Státní zdravotní ústav	Podpora zdraví, zdravotní osvěta	Kurzy zdravého životního stylu, dny zdraví, podpora pohybových aktivit + práce terénního pracovníka: Mediátor podpory zdraví (aktuálně 3 prac. v ZLK Vs, VM, Kroměříž, Holešov)
Kurz zdravého životního stylu	Státní zdravotní ústav	Přednášky-prevence v oblasti zdraví	Realizace (ve vyloučené lokalitě Poschla). Proběhlo 3x (průměrná účast-7osob)
Cvičení pro ženy	Státní zdravotní ústav	Pohybová aktivita	Cvičení proběhla v parku v letních měsících 5x (průměrná účast-8osob)
Cyklovýlet	Státní zdravotní ústav	Pohybová aktivita	Realizace 1x v počtu 22 osob
Výšlapy	Státní zdravotní ústav	Pohybová aktivita	Realizace 2x v počtu 22 osob
Fotbalový turnaj	Státní zdravotní ústav	Pohybová aktivita	1x v počtu 25 osob. Potravinová banka dodala nápoje.
Uklidme Česko-jak nakládat s odpady	Státní zdravotní ústav	Osvěta – envir. edukace-nakládání s odpady	1x ve spolupráci s organizací Dživ Lačes, z.s.
Den zdraví	Státní zdravotní ústav	Osvěta v oblasti zdraví	1x v rámci Dnů zdraví ve Valašském Meziříčí

Odbor zdravotnictví KÚZK: Odbor zdravotnictví nebyl organizátorem aktivity v této oblasti. Programy cílené na zlepšení zdravotního stavu obyvatelstva patří do gesce Státního zdravotního ústavu, příspěvkové organizace Ministerstva zdravotnictví ČR, pandemická situace však znemožnila kontaktní formu veškerých aktivit.

Vyjádření krajského koordinátora: Protiprávní jednání ze strany zdravotnických zařízení na území našeho kraje nebylo v minulosti zaznamenáno, z tohoto důvodu není realizován právní servis pro oběti tohoto protiprávního jednání. Nemáme informace o tom, že by v rámci kraje byly realizovány vzdělávací programy pro zdravotníky a sociální pracovníky zaměřených na téma zdravotního stavu Romů.

40. Uveďte prosím názvy analýz a výzkumů zaměřených na zdravotní situaci a zdravotní gramotnost Romů ve Vašem kraji. Uveďte prosím i takové analýzy, které se netýkají pouze příslušníků romské menšiny, ale mohou se jí dotýkat.

Odbor zdravotnictví KÚZK: Jiné analýzy zdravotního stavu obyvatel Zlínského kraje než které prováděl ÚZIS v rámci Zdraví 2030 nebyly prováděny. Krajské údaje byly prof. Duškem prezentovány jak vedení ZK, tak odborné veřejnosti.

41. Uveďte prosím, zda ve Vašem kraji působí zdravotně sociální služby. Zároveň uveďte, kdo je jejich realizátorem včetně odhadu počtu Romů, kteří tuto službu využívají.

Holešov: Výše popsaný projekt v Holešově není realizován, nevím o tom, nefunguje, tak jak bylo Mgr. Habartou prezentováno na PS Osoby ohrožené sociálním vyloučením v r. 2019. Chybí údajně personální zajištění. Mediátoři podpory zdraví se ve funkci často střídají.

Rožnov pod Radhoštěm: Domov pro seniory v Rožnově pod Radhoštěm. Poskytovatelem jsou Sociální služby Vsetín. Sociální službu využívá jedna Romka. Pečovatelská služba v Rožnově pod Radhoštěm. Službu poskytuje Charita Valašské Meziříčí. Službu nevyužívá žádný Rom.

Vsetín: Pokračuje projekt Efektivní podpora zdraví osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením pod záštitou Státního zdravotního ústavu. Činnost mediátora podpory zdraví je rozšířena v rámci celé obce a je Romy využívána ve značné míře. S mediátorem podpory zdraví aktivně spolupracují praktičtí lékaři, pediatři i odborní lékaři. Činnost je zaměřena na osvětu, prevenci, pomoc a podporu při zvládnutí zdravotních záležitostí jednotlivců i rodin a zároveň zahrnuje zprostředkování komunikace mezi klienty a lékaři.

Odbor zdravotnictví KÚZK: Zdravotně-sociální služby ve vlastním sociálním prostředí pacienta obvykle poskytují agentury domácí péče (home – care), a to na základě indikace ošetřujícího lékaře z důvodu zdravotní, ne sociální potřeby. Etnická příslušnost pacienta se nezjišťuje, neviduje a zdravotním pojišťovnám nebo národním registrům jako údaj nevykazuje.

Vyjádření krajského koordinátora: Zdravotně sociální služby jsou v našem kraji realizovány výjimečně, viz. vyjádření ORP Rožnov pod Radhoštěm, tyto služby využívá zanedbatelné množství Romů.

42. Uveďte prosím, jestli dle Vašeho názoru existují nějaké rozdíly v přístupu ke zdraví a zdravotnickému systému mezi romskými ženami a romskými muži, případně jestli existují rozdíly ve zdravotní gramotnosti.

Holešov: Mám za to, že Romové si své zdravotní problémy umí řešit samostatně a dle potřeby své, svých dětí jsou schopni navštěvovat praktické i odborné lékaře, v případě nutnosti volat RZS (někdy i zbytečně).

Uherské Hradiště: Ve Starém Městě tyto rozdíly u Romů nevnímají. V Kunovicích rozdíly v přístupu mezi romskými muži a ženami nejsou, mají zájem o své zdraví, pravidelně navštěvují lékaře. Jsou podporováni v zájmu o preventivní lékařské prohlídky.

Uherský Brod: Většinou jsou ženy uvědomilejší než muži, ale jsou i výjimky. Naši Romové nechtějí zůstat v nemocnici.

Vsetín: Aktivněji a zodpovědněji ke svému zdraví a zdraví svých dětí přistupují romské ženy ve srovnání s romskými muži. Toto platí především v zájmu o prevenci a řešení zdravotních potíží. Co se týče pohybu, který souvisí s udržením zdraví a zdravým životním stylem, zde převažuje spíše aktivní přístup mužů. Je u nich větší zájem o pohybové aktivity.

Zlín: Dle našeho názoru otázka přístupu ke zdraví a zdravotnickému systému je řešena u všech občanů stejným způsobem bez rozdílu.

Odbor zdravotnictví KÚZK: Přístup ke svému zdraví je hodnotou lidského jedince nezávisle na etnickém původu. Okolí a dostupnost kvalitních informací však vztah jedince ke svému zdraví a názor na důležitost jeho ochrany určitě formuje a tady ten rozdíl u romského etnika vůči většinovému může existovat.

Vyjádření krajského koordinátora: Na území Zlínského kraje nebyly ve sledovaném období zaznamenány žádné rozdíly v přístupu ke zdraví a zdravotnickému systému mezi romskými ženami a romskými muži.

43. Uveďte prosím, s jakými hlavními problémy v oblasti zdraví a zdravotnictví se příslušníci romské menšiny v roce 2020 potýkali. Zároveň uveďte, zda se v roce 2020 v této oblasti vyskytovalo podezření na diskriminaci z důvodu národnosti/etnicity, případně, jakým způsobem byla věc řešena a jaká opatření jste podnikly k předcházení takovým situacím.

Holešov: Romské poradkyni nejsou známy skutečnosti, že by docházelo k diskriminaci romského obyvatelstva z důvodů etnicity. Nebyla tato problematika v r. 2020 s romskou poradkyní v Holešově řešena. Romské obyvatelstvo, stejně jako majoritní obyvatelstvo se v r. 2020 potýkalo

s problematikou, kdy preventivní péče byla odsunuta do pozadí vzhledem ke koronavirové pandemii.

Otrokovice: Příslušníci romské menšiny se nepotýkali v našem ORP s žádnými specifickými problémy, tak jako většinu populace i jejich situaci notně ovlivnila pandemie covid-19.

Uherské Hradiště: V oblasti zdraví u romských občanů Starého Města bychom za hlavní problém označili nedůslednost a laxní přístup k péči o své zdraví (neakceptují termíny na dohodnuté vyšetření, preventivní prohlídky). Na druhou stranu dochází až k nadměrnému využívání lékařské péče u dětí, kdy zákonný zástupce požaduje omluvenku kvůli školní docházce. Není nám známo, že by došlo k diskriminaci z důvodu etnicity.

Mezi romskou komunitou v Uherském Ostrohu nebyly identifikovány zásadní nedostatky v oblasti zdraví. V některých rodinách je problém s dodržováním hygienických návyků, diskriminace nebyla zaznamenána.

V teritoriu města Uherské Hradiště nebylo zaznamenáno, že by zdravotní péče byla nedostupná z důvodu etnicity. Nejsou problémy ani s preventivními prohlídkami u dětí. Pokud se nějaký problém u dětí vyskytne, je řešen spoluprací dětského lékaře a sociálního pracovníka, pokud je rodina sledována OSPOD. V případě, že Romové nemohou najít lékaře, je ve spolupráci se sociálním pracovníkem oslovena příslušná zdravotní pojišťovna.

Uherský Brod: Naši mladí klienti mají gastro potíže, problémy s ledvinami, ženy mají docela časté gynekologické problémy, u starších jsou problémy se srdcem, s mobilitou, astma způsobené hlavně kouřením. Diskriminace nebyla zaznamenána.

Valašské Meziříčí: Informace Nemocnice Valašské Meziříčí:

Romové jsou ve zdravotnickém zařízení hospitalizováni zřídka, v případě, že v nemocnici nějakou dobu pobývají, často nerespektují a nedodržují režim a léčebné postupy stanovené lékařem.

Častým problémem Romů je chronický alkoholismus (syndrom závislosti), z kterého pak plynou další zdravotní problémy. Obecně však lze říci, že Romové zdravotní péči příliš nevyhledávají.

V oblasti o nezletilé děti dle zkušeností dětských lékařů matky romského etnika nedodržují léčebný režim, nedocházejí na pravidelné preventivní prohlídky, na přeočkování dítěte se často dostaví až po opakované výzvě lékaře.

Jelikož Romové nejsou častými pacienty našeho zdravotnického zařízení (Nemocnice Valašské Meziříčí), neexistují zde žádné specifické programy, které by se zabývaly problematikou Romů a jejich zlepšení zdravotní situace.

Není známo, zda se vyskytlo podezření na diskriminaci z důvodu národnosti/etnicity.

Problém je získat zubního lékaře pro děti i dospělé (toto je zřejmě zapříčiněno nedostatkem této lékařské odbornosti) – v této oblasti byla navázána spolupráce s výše uvedeným zdravotním projektem.

Vsetín: Nebyla zaznamenána diskriminace v této oblasti.

Problémy v oblasti zdraví jednotlivců (dle mediátora podpory zdraví):

- Bolesti zubů - mnoho romských rodin nemá zubaře (nedostatek zubařů, ale také nedodržování pravidelných návštěv a následné vyřazení z evidence)
  - registrace 8 klientů u 2 zubních lékařů, osvěta v rámci péče o zuby, dentální hygiena, důraz na preventivní kontroly
- Kožní problémy (plísně, lupenka) - doprovody klientů ke kožnímu lékaři
- Gynekologické potíže (často způsobené zanedbáním prevence) - doprovody ke gynekologovi, osvětová činnost týkající se reprodukčního zdraví
- Bolesti zad – doprovody k lékaři
- Duševní onemocnění - pomoc při komunikaci s odbornými lékaři
- Obezita (u dospělých i dětí) – osvěta ke zdravému životnímu stylu, nabídka pohybových aktivit, řešení problémů lázněmi
- Problémy s ledvinami - doprovody k lékaři
- Chudokrevnost - doprovody k odběrům, poučení stran předepsané medikace.
- Kardiologické potíže - doprovody k lékařům, komunikace s lékaři
- Onemocnění Covid – osvěta, prevence, ochrana, testování

Obecné problémy

- nedostatek zubařů
- nedostatek dětských psychiatrů
- plná kapacita dětských lékařů, není možná změna

Odbor zdravotnictví KÚZK: Odbor zdravotnictví ani v roce 2020 neřešil žádný podnět/stížnost týkající se diskriminace z důvodu národnosti/etnicity. V přístupu ke zdravotním službám jsou hrozby stejné jako u ostatních obyvatel (výpadek lékaře ze sítě poskytovatelů bez náhrady, dostatečná hustota pokrytí kraje smluvními poskytovateli zdravotních služeb všech odborností rovnoměrně, bez existence bílých míst v regionu, dopravní dostupnost...)

Vyjádření krajského koordinátora: Tak jak je výše uvedeno, za hlavní problém v oblasti zdraví je nedůslednost a laxnost dospělé populace Romů k přístupu péče o své zdraví. Naopak je zaznamenáno nadměrné využívání lékařské péče romskými dětmi z důvodu omluvy ze školní docházky. Není však dodržován léčebný režim a doporučení. U menších dětí neprobíhalo pravidelné očkování v daných intervalech. Na druhou stranu je obecný nedostatek lékařů, zejména odborných lékařů. Žádné podezření na diskriminaci z důvodu etnicity nebylo dle výše uvedených sdělení ve Zlínském kraji v roce 2020 zaznamenáno.

Situace v soužití Romů a většinové společnosti

44. Uveďte prosím, zda ve Vašem kraji došlo v roce 2020 k výskytu rasově motivované trestné činnosti, násilí z nenávisti či anticiganismu (např. případy útoků mezi Romy a lidmi z většinové společnosti, pochody a další protiromské veřejné akce).

Otrokovice: Extremistické aktivity nebyly v roce 2020 zaznamenány. Přesto ve většinové společnosti převládá tzv. anticiganismus, pro který nemají lidé žádný konkrétní důvod, neboť s Romy v Otrokovicích nejsou žádné větší problémy. Veškerá nenávist vůči Romům a jiným menšinám se přesunula na sociální sítě. Prozatím.

Uherské Hradiště: V Ostrožské Nové Vsi konflikt se seniorkou (řešeno v přestupkové komisi: údajné slovní napadení, urážky, nevhodné chování vůči seniorce – uvedla, že pokárala mladíky, protože se hlučně chovali v blízkosti jejího domu; pro úmyslné jednání byla přivolána PČR).

Valašské Meziříčí: Náznaky nepokojů byl přes sociální sítě – nedošlo k eskalaci, vyřešeno v rámci práce MP, APK a romského terénního pracovníka ARGÁ.

Krajské ředitelství Policie Zlínského kraje: Podezřelý první den roku 2020 v Morkovicích-Slížanech úmyslně vydal obyvatele rodinného domu v nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví tím, že použil zábavní pyrotechniku tzv. "Římskou svíci" a její hořící produkty směřované do okna obývacího pokoje nemovitosti, přičemž došlo rozbití dvou skleněných výplní kastlového okna. V obývacím pokoji se v tu dobu nacházeli obyvatelé domu romské národnosti, kdy došlo k požáru dětského županu, který měl v danou chvíli na sobě oblečen nezletilý, načež požár byl uhašen polštářem, čímž došlo k jeho poškození.

Počátkem roku 2020 v Uherském Hradišti během konání veřejné společenské zábavy podezřelý křičel před hosty a zaměstnanci klubu hlasitě výrazy jako "Sig Hail" a přitom zvedal svou pravou ruku, čímž se na místě veřejnosti přístupném dopustil hrubé neslušnosti, a veřejně projevoval sympatie k hnutí, které prokazatelně směřuje k potlačení práv a svobod člověka a hlásá rasovou, etnickou, národnostní, náboženskou, či třídní zášť vůči jiné skupině osob.

Neznámý pachatel v červenci roku 2020 v obci Prusinovice na čelní stěně rodinného domu, který je obýván příslušníky romské menšiny, nastříkal sprejem černé barvy nápis o rozměru 50 x 180 cm NEGRI s vyobrazenou šipkou směřující ke vstupním dveřím rodinného domu.

Vyjádření krajského koordinátora romských poradců: Dle výše uvedených sdělení ORP až na výjimky k výskytu rasově motivované trestné činnosti, násilí z nenávisti či anticiganismu na území Zlínského kraje nedocházelo. Konkrétní případy rasově motivované trestné činnosti uvedlo Krajské ředitelství Policie ZK. Nebyly zaznamenány případy útoků mezi Romy a lidmi z většinové společnosti, pochody a další protiromské veřejné akce.

45. Uveďte prosím, zda ve Vašem kraji probíhaly v roce 2020 informační semináře, nebo jiné obdobné akce, které měly za cíl informovat o problematice rasově motivované trestné činnosti, násilí z nenávisti, anticiganismu, apod.? Pokud ano, uveďte prosím také jejich příklady.

Krajské ředitelství Policie Zlínského kraje: Pro oblast prevence či mediálních a prezentačních aktivit je gestorem oddělení tisku a prevence Krajského ředitelství policie Zlínského kraje. Vzhledem k situaci s epidemií COVID-19 došlo k notnému poklesu uvedených aktivit.

Vyjádření krajského koordinátora: Z reakcí ORP vyplývá, že nebyly v roce 2020 realizovány na území kraje informační semináře, nebo jiné obdobné akce, které měly za cíl informovat o problematice rasově motivované trestné činnosti, násilí z nenávisti, anticiganismu.

46. Uveďte prosím názvy platform (např. pracovní skupiny, poradní sbory, neformální setkávání) na úrovni kraje či obce, které se v roce 2020 zabývaly prevencí vzniku a šíření nenávistného jednání vůči Romům, prevencí kriminality a rizikových forem chování (např. mezioborová spolupráce Policie ČR s dalšími zainteresovanými institucemi, tvorba lokálních strategií prevence kriminality, činnost pracovních skupin, uzavírání koordináčních dohod). Jaká opatření tyto platformy navrhly a jak probíhá jejich implementace v praxi? Uveďte, prosím, konkrétní příklady včetně odhadu počtu Romů účastnících se těchto platform.

Holešov: PS KPSS města Holešova - Osoby ohrožené sociálním vyloučením. V rámci této PS je řešena integrace romského obyvatelstva. PS se účastní krajský koordinátor pro národnostní menšiny, romská poradkyně, terénní pracovník Argo Zlín, pracovnice nízkoprahového klubu Coolna Charita Holešov, sociální pracovníci a další odborníci. Pravidelné porady romských poradců na KÚ ZK organizované krajským koordinátorem pro národnostní menšiny a za účasti různých odborníků zaměřených na prevenci výše uvedených jevů.

Otrokovice: Romský poradce se občas účastní pravidelných porad s vedením Města Otrokovice, kde se obecně řeší trestná činnost a případné problémy ve vztahu k nepřizpůsobivým občanům, což osobně považuji za příklad dobré praxe. Preventivní programy město nerealizuje. Problematiku projednávají pracovní skupiny KPSS se zaměřením Osoby ohrožené sociálně patologickými jevy a Osoby v krizi a Nezaměstnaní.

Uherské Hradiště: Pracovní skupina prevence kriminality, Koordinační dohoda mezi Městem UH a PČR. Město Uherské Hradiště má vytvořenou Koncepti prevence kriminality pro období let 2019 – 2024. V rámci činnosti žádné z uvedených platforem se aktuálně neřeší prevence vzniku a šíření nenávistného jednání vůči Romům.

Valašské Meziříčí: Komunitní plánování sociálních a souvisejících služeb

Od roku 2019 je Komunitní plánování sociálních a souvisejících služeb revidováno a to v rámci projektu Prohloubení kvality a účinnosti plánování sociálních služeb v Mikroregionu Valašskomeziříčsko-Kelečsko. V rámci projektu je vytvářen nový Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Mikroregionu Valašskomeziříčsko-Kelečsko. Město Valašské Meziříčí zahájilo Komunitní plánování sociálních a souvisejících služeb v Mikroregionu Valašskomeziříčsko-Kelečsko (KPSS) již v roce 2008. V rámci KPSS byly vytvořeny pracovní skupiny:

- Lidé v krizi a nouzi,
- Rodiny s dětmi,
- Lidé se zdravotním postižením,
- Senioři,
- Podpora zdraví,
- Obce mikroregionu

Pracovní skupiny se scházejí několikrát ročně podle potřeby a zajišťují přenos informací od poskytovatelů sociálních služeb a veřejnosti na úroveň vedení města a mikroregionu. Město má tak přehled o sociální situaci ve městě a potřebách občanů, na které může pružně reagovat (např. přímá finanční podpora poskytovatelům soc. služeb). Pracovní skupiny zaštiťuje Manažerský tým KPSS, který přenáší informace Sociálně zdravotnímu výboru Zastupitelstva města VM.

Městská policie a prevence kriminality:

Do organizační struktury pracovníků Městská policie Valašské Meziříčí aktuálně patří 3 asistenti prevence kriminality a také 3 domovníci-preventisté. Asistenti prevence kriminality působí zejména v oblasti dohledu na dodržování veřejného pořádku, spolupracují s občany a pomáhají jim řešit jejich problémy. Domovníci – preventisté působí převážně v rizikových lokalitách. Manažerka prevence kriminality každoročně zpracovává Bezpečnostní analýzu města a sleduje vývojové trendy v oblasti kriminality a přestupkové činnosti. Současně pravidelně realizuje projekty na městské úrovni (v roce 2020 byla realizace projektu negativně ovlivněna nepříznivou epidemiologickou situací způsobenou výskytem koronaviru).

V rámci zpracovaného Plánu prevence kriminality města Valašské Meziříčí pro období 2017- 2020 byly stanoveny priority na základě analýzy stavu veřejného pořádku a bezpečnosti a SWOT analýzy. Zaměřují se na nejčastější druhy protiprávní činnosti a cílové skupiny obyvatel, které jsou nejvíce ohroženy či zasaženy jejím páčáním. Dále se jedná o priority, které mají preventivní význam a zapojují do řešení jednotlivých témat prevence kriminality, co nejširší okruh místní komunity. Hlavním úkolem města je, na základě tohoto dokumentu, realizovat preventivní politiku v rámci svého území, koordinovat a zabezpečovat prevenci kriminality, zajišťovat finanční podporu aktivitám, které mají bezprostřední vliv na aktuální úroveň bezpečnostní situace ve Valašském Meziříčí. Dále ve městě funguje Komise pro prevenci kriminality (zřizovatel Rada města Valašské Meziříčí), která je složena ze zástupců Městské policie Valašské Meziříčí, Policie ČR, pracovníků MěÚ Val. Meziříčí (oddělení rozvoje města, OSV), ÚP ČR, zástupce veřejnosti – gestorem Komise je místostarostka města. V gesci Komise je hodnocení bezpečnostní situace a kriminality ve městě a

předkládání podnětů k řešení problematických oblastí. Další činnost, kterou komise prevence realizuje, je příprava a iniciace konkrétních preventivních projektů.

Vsetín: Pravidelně se scházela Komise prevence kriminality, ve které není členem žádný Rom. Plánované schůzky vybraných zástupců sociálně vyloučených lokalit připravované jedním z asistentů prevence kriminality nebyly kvůli onemocnění COVID-19 realizovány.

Krajské ředitelství Policie Zlínského kraje: V rámci Krajského ředitelství policie Zlínského kraje se v roce 2020 jednalo o dvě stálé pracovní skupiny, a to „pracovní skupina pro menšiny“ zpravidla v gesci pořádkové policie a „pracovní skupina pro boj s terorismem a extremismem“ zpravidla v gesci služby kriminální policie a vyšetřování. Za účelem předávání si aktuálních relevantních informací spolu obě skupiny vzájemně kooperují. V roce 2020 byla pravidelná setkání notně redukována vzhledem k pandemii COVID-19. Ve dvou případech se styčná důstojnice osobně setkala s krajským koordinátorem pro integraci romské menšiny do společnosti. Dle potřeby bylo s ostatními orgány komunikováno telefonicky či emailem. Z již výše uvedených důvodů nebyl v roce 2020 vytvořen ani realizován žádný projekt prevence kriminality zaměřený na oblast prevence trestných činů. Není evidován zvýšený nárůst zmiňovaného jednání či chování ze strany příslušníků menšin. Z těchto důvodů prozatím není možno uvést odhady počtů zúčastněných Romů.

Vyjádření krajského koordinátora: Prevence vzniku a šíření nenávistného jednání vůči Romům, prevencí kriminality a rizikových forem chování je na úrovni neformálních setkávání, nebo v rámci porad romských poradců. Spolupráce s Policií České republiky je v této oblasti na velmi dobré úrovni. Styčný důstojník pro menšiny se v minulosti účastnil jako lektor na poradě romských poradců, kde prezentoval činnost pracovních skupin pro menšiny a skupiny boje s extremismem. Průběžně dochází k výměně zkušeností v rámci této problematiky v jednotlivých ORP.

47. Vyplňte prosím níže uvedené tabulky a uveďte přehled programů v oblasti prevence a rizikových forem chování na území kraje v roce 2020:

a) APK (doplňte, prosím, tabulku č. 18) a zhodnoťte přínosy práce APK. Zároveň uveďte příklady úspěšné práce APK.

Tabulka 18 Dostupnost asistentů prevence kriminality v kraji v roce 2020

název obce, kde APK působí	počet APK v obci	Z toho odhadovaný počet Romů	z toho odhadovaný počet romských žen	komentář
Holešov	2	0	0	Hlídní ÚP, odboru SVZ, hlídání přechodů, hl. v době, když chodily děti do školy. Byla ulehčena práce strážníků MP. Dle slov velitele MP, APK se občané více svěřili a sdělují podněty než strážníkům nebo policistům, z kterých mají větší respekt. Rovněž práci zastávají osoby těžko uplatnitelné na trhu práce, v předdůchodovém věku, takže i podpora aktivní zaměstnanosti.
Kroměříž	4	0		Od poloviny roku 2019 pracují 2 domovníci preventisté, projekt byl realizován do konce roku 2020.
Uherské Hradiště	2	0	0	
Valašské Klobouky	2	0	0	Funkci APK vykonávaly dvě ženy z většinové společnosti
Valašské Meziříčí	3	1	1	V rámci projektu OPZ: „Asistenti prevence kriminality a domovníci-preventisté ve Valašském Meziříčí, reg. číslo CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0010388“- realizace projektu přispěje ke zvyšování pocitu bezpečí na území města i v sociálně vyloučených lokalitách, předchází vzniku sociálního napětí a eliminaci rizikových jevů. Projekt je součástí kom-

				plexu opatření, která jsou sepsána ve Strategickém plánu sociálního začleňování (SPSZ) a ověřeným nástrojem, který ve Valašském Meziříčí funguje již několik let. APK působí zejména v oblasti dohledu na dodržování veřejného pořádku, spolupracují s občany a pomáhají jim řešit jejich problémy.
Vsetín	7	4	0	4x OPZ, 3x ÚP Podstatnou část roku 2020 věnovali APK preventivnímu dohledu nad dodržováním vládních nařízení a dalších podzákoných právních aktů souvisejících s šířením onemocnění COVID-19 a posilovali režimová opatření v budovách městského úřadu, Úřadu práce a Okresní správě sociálního zabezpečení ve Vsetíně.

b) domovníci - preventisté (doplňte, prosím, tabulku č. 19) a zhodnoťte přínosy práce domovníků-preventistů. Zároveň uveďte příklady úspěšné práce domovníků-preventistů.

Tabulka 19 Dostupnost domovníků – preventistů v kraji v roce 2020

název obce, kde domovníci působí	počet domovníků v obci	z toho odhadovaný počet Romů	z toho odhadovaný počet romských žen	komentář
Holešov	1	1	1	Financováno městem Holešov
Valašské Meziříčí	3	1	0	zaměstnaní v rámci pilotní realizace projektu Ministerstva vnitra ČR: „Domovník – preventista, účinný nástroj sociálního začleňování a podpory sociálně situační prevence v obci“, Reg. č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_029/0003723. Domovníci –preventisté působí převážně v rizikových lokalitách.
Vsetín	2	2	0	OPZ Podobně jako asistenti měli domovníci většinu roku 2020 vyplněnu dohledem nad dodržováním opatření vlády, ministerstev a správních úřadů. Subjektivně cítili ve svěřených lokalitách větší napětí mezi obyvateli plynoucí z obav z možných zdravotních potíží sebe i svých blízkých.

c) asistenti při jednání s policií a na úřadech (doplňte, prosím, tabulku č. 20) a zhodnoťte přínosy práce asistentů. Zároveň uveďte příklady úspěšné práce asistentů.

Tabulka 20 Dostupnost asistentů při jednání s policií a dalšími úřady v kraji v roce 2020

název obce, kde asistenti působí	počet asistentů v obci	z toho odhadovaný počet Romů	z toho odhadovaný počet romských žen	komentář
Holešov	6	0	0	2 asistenti byli pravidelně k dispozici na obou budovách MěÚ, v jedné budově ul. Tovární, sídlí kromě Odboru SVZ MěÚ i ÚP, placeno z projektů ÚP, aktivní podpora zaměstnanosti, v případě nutnosti asistenti zasáhli, případně přivolali hlídku MP.
Uherské Hradiště	2	0	0	

d) dohledová služba (doplňte, prosím, tabulku č. 21) a zhodnoťte přínosy dohledové služby. Zároveň uveďte příklady úspěšné práce pracovníků dohledové služby.

Tabulka 21 Dostupnost pracovníků dohledové služby v kraji v roce 2020

název obce, kde dohledová služba působí	počet pracovníků dohledové služby v obci	z toho odhadovaný počet Romů	z toho odhadovaný počet romských žen	komentář

Vyjádření krajského koordinátora: Pokud jsou asistenti prevence kriminality, nebo domovníci – preventisté občany romské národnosti tak mají vesměs v romské komunitě daleko větší respekt, než jejich kolegové ze společnosti většinové.

Situace Romů v oblasti kultury, jazyka a veřejného života

48. Do tabulky 22 uveďte prosím, jaké významné akce v oblasti romské kultury proběhly v roce 2020 na území Vašeho kraje. Uvádějte prosím akce i mimo krajské město.

Tabulka 22 Významné romské kulturní akce v kraji v roce 2020

místo konání	pořadatel	název akce	komentář
Rožnov pod Radhoštěm	Demokratická aliance Romů ČR	Romská píseň	Tradiční hudební festival
Letní kino Valašské Meziříčí-Amfiteátr	Dživ Lačes z.s.	Romsko – český hudební festival SPOLEČNĚ 2020	15. 8. 2020, 1. ročník festivalu Česko-Romské kultury, hudby a tance
Vsetín, Dům kultury	Diakonie ČCE–střed. Vsetín	Ples Společně	Jedná se již o tradiční akci podporující společné soužití všech národností ve Vsetíně
Zámek Vsetín	Muzeum regionu Valašsko	Pásmo edukačních programů	Celkem 4 realizace muzejních lektorských (edukačních) programů, celkem 44 dětí, 18 osob pedagogického doprovodu, Pro Základní škola, Mateřská škola a Praktická škola Vsetín, Turkménská 1612, 755 01 Vsetín
Vsetín-online 15.12.2020	Dživ Lačes, z.s.	Seminář-Specifika romské kultury	Online seminář určený (pro veřejnost, pedagogy, sociální pracovníky, zdravotníky). Seznámení se specifiky romské kultury, jazykem, historií a zvyky.

49. Uveďte prosím, zda a případně jaké, proběhly na území Vašeho kraje v roce 2020 aktivity napomáhající ke zlepšování sousedských vztahů mezi romskou menšinou a většinovou společností. Jedná se např. o sousedské snídaně, kulturní akce, sportovní akce, zábavy, které jsou organizovány za účelem zlepšení vztahů mezi romskou komunitou a většinovou společností.

Holešov: V r. 2020 omezení kulturních akcí vzhledem ke koronavirové pandemii. Pokud se přeci jen nějaké akce během roku konaly, Romové se jich účastní společně s majoritní komunitou. Kácení máje; Dětský den; Dožínky; Rozloučení s prázdninami; Rozsvěcování vánočního stromku; (všech akcí se Romové účastnili).

Uherský Brod: Probíhají pouze neformální setkávání.

Vsetín: Většina plánovaných akcí (kromě výše uvedených v tabulce) z důvodu vládních nařízení (ochrana před nemocí Covid-19) neproběhla.

Dživ Lačes:

- Tříkrálová sbírka-účast romských dětí na tříkrálovém koledování pro Charitu, za doprovodu pracovníka organizace Dživ Lačes z.s.
- 3x pobyt na Březinách-Cílem akce bylo setkání rodin z řad Romů a majority na chalupě v Srdci valašských hor, strávení volného času v přírodě, sportovní aktivity, edukace na environmentální témata vše za účelem odstranění bariér a předsudků díky společným zážitkům a vzájemným poznáváním. (Akci se podařilo 2x uskutečnit na chatě Březiny podle plánu, 1x z důvodu lockdownu pouze formou vycházky).
- Romsko-český hudební festival SPOLEČNĚ-1.ročník festivalu, jehož cílem bylo setkání posluchačů z řad jak Romů, tak majority při hudbě, kterou vnímáme jako nástroj pro vzájemné setkání a boření předsudků
- Seminář-Specifika romské kultury: Online seminář určený (pro veřejnost, pedagogy, sociální pracovníky, zdravotníky). Seznámení se specifiky romské kultury, jazykem, historií a zvyky.
- Úklidové akce 2x:1x v rámci celorepublikové akce Uklidme Česko-Vsetín (proběhl úklid okolo břehu řeky Bečvy). 1x mimořádný úklid prostor domů ve vyloučené lokalitě Poschla
- Setkání s vedením města- Setkání zástupců organizace Dživ Lačes z.s. s p.místostarostkou, vedoucí odboru sociálních věcí, vedoucí oddělení bydlení a služeb, kde jsme představili fungování organizace a diskutovali o participaci organizace při řešení romské problematiky ve městě Vsetíně.

Vyjádření krajského koordinátora: Neaktivnější v oblasti realizace aktivit napomáhající ke zlepšování sousedských vztahů mezi romskou menšinou a většinovou společností je organizace Dživ Lačes z.s. Vsetín.

50. Uvedte prosím, zda a jak se příslušníci romské menšiny účastní akcí pořádaných krajem či obcí či jinými organizacemi působícími na území Vašeho kraje, potažmo obce. Jedná se např. o kulturní akce, sportovní akce, zábavy. Uvedte prosím také příklady dobré i špatné praxe.

Holešov: Ano, Romové se účastní akcí pořádaných městem, i politickými stranami (předvolební mítinky, vernisáže, hudebních produkcí. V rámci Židovského festivalu v Holešově se dříve i účastnili hudebních vystoupení. Aktivita ale musí vzejít od někoho jiného. Sami nepřijdou s nějakým nápadem či podnětem na aktivity.

Otrokovice: Romové mají běžný přístup ke všem těmto akcím běžný přístup jako většinová populace a účastní se jich bez větších problémů.

Rožnov pod Radhoštěm: Ve Valašském muzeu v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm se v roce 2020 uskutečnil 26 ročník mezinárodního hudebního festivalu Romská píseň. Festivalu se zúčastnili také zahraniční hosté ze Slovenska jako tradiční cimbálová muzika Milana Hortvátha, JAGALLO JILLO z Detvy, cimbálová muzika BRILLIAND Milana Olšáka, SENDREIOVCI... Akce byla pořádána ve spolupráci s Demokratickou aliancí Romů v ČR.

Uherský Brod: Naši Romové se rádi účastní kulturních akcí, zejména těch, které se konaly ve volném prostoru.

Valašské Meziříčí: Příslušníci romské menšiny se účastní akcí pořádaných městech (např. oslavy dne dětí, oslavy příchodu nového roku, vánoční trhy atd.) Akce jsou přístupné všem obyvatelům města Valašské Meziříčí a okolí – v roce 2020 bylo pořádání akcí omezeno nepříznivou epidemiologickou situací způsobenou výskytem koronaviru.

Vsetín: Romští obyvatelé se účastní pravidelné akce pořádané Diakonií – Ples Společně a následně i další pravidelné akce Letní dětský den pořádané SAS Mozaika Diakonie, kde se má možnost účastnit majorita i minorita. Všechny akce pořádané společně pro majoritu i minoritu jsou příklady dobré praxe. Zajímavostí je již zmíněný Ples Společně, kterého se zpočátku účastnila převaha Romů, ale poslední ročníky se poměr romských a neromských účastníků výrazně srovnal.

Dživ Lačes:

- Ples-pořádaný Diakonií
- Romsko-český festival-pořádaný Dživ Lačes z.s.
- Valašské Záření-pořádané městem Vsetín
- Sportovní aktivity-pořádané Státním zdravotním ústavem

Vyjádření krajského koordinátora: Romové se účastní akcí pořádaných krajem, obcemi či jinými organizacemi působícími na území Vašeho kraje bez jakéhokoliv omezení.

51. Uvedte prosím, zda a jak je na území Vašeho kraje vyučován romský jazyk? Zaměřte se prosím zejména na oblast národního školství, ale také aktivity NNO. Zároveň uvedte, kolik dětí případně dospělých se výuky účastní.

Vyjádření krajského koordinátora: Krajský úřad Zlínského kraje nemá žádné informace o výuce romského jazyka na území Zlínského kraje.

52. Uvedte prosím, zda na území Vašeho kraje působí nějaká romská politická strana? Pokud ano, uvedte, o které strany se jedná a jak byly úspěšné ve volbách. Zároveň uvedte, jakým způsobem se jejich politický program dotýká integrace Romů a také stěžejní body jejich programu.

Vyjádření krajského koordinátora: Krajský úřad Zlínského kraje nemá žádnou informaci o romské politické straně na území kraje.

53. Uvedte prosím, zda jste v roce 2020 v souvislosti s krajskými a senátními volbami zaznamenali protiromské smýšlení.

Vyjádření krajského koordinátora: Krajský úřad Zlínského kraje neměl žádné informace o protiromském smýšlení v souvislosti s krajskými a senátními volbami v roce 2020.

54. Uveďte prosím, zda ve Vašem kraji byli kandidáti v krajských a senátních volbách, kteří se veřejně hlásí k romské národnostní menšině.

Vyjádření krajského koordinátora: Krajskému úřadu Zlínského kraje nebyla sdělena žádná informace o kandidátech v krajských a senátních volbách v roce 2020, kteří by se veřejně hlásili k romské národnostní menšině.

Další relevantní informace

Uveďte prosím další relevantní informace a komentáře, které mohou být pro obsah Zprávy o stavu romské menšiny v České republice za rok 2020 přínosné, a zároveň prosím uveďte další důležité poznatky, které nejsou ve výše uvedených otázkách zahrnuty.

Otrokovice: Situace Romů v Otrokovicích se oproti roku 2019 nijak výrazně nezměnila.

- Evidujeme drobný nárůst počtu osob v souvislosti s rozšiřováním rodin a návratu některých osob z UK,
- stále citelně chybí zákonný institut sociálního bydlení a celková koncepce bytové nouze, tzn. legislativně daná specifikace, co to je sociální bydlení, jaká jsou jeho kritéria a za jakých podmínek se buduje a pro koho je určeno,
- chybí větší podpora sociální práce na obcích ze strany státu (metodická, finanční, koncepční i propagační, podpora dostatečného počtu sociálních pracovníků na obcích),
- převažují represivní opatření na úkor preventivních,
- chybí pozitivní vzory, které by dostávaly prostor v médiích,
- v rámci probíhající pandemie covid-19 ustoupily všechny ostatní problémy tzv. do pozadí, tedy i problémy romské menšiny.

Vyjádření krajského koordinátora: Integraci Romů není možno realizovat bez pomoci státu. Samotné institucionální zabezpečení romské integrace na úrovni obcí neodpovídá potřebám v této problematice. Ne na všech ORP v našem kraji je zřízena funkce romského poradce. Pokud tato funkce zřízena je, tak úvazek je nulový, nebo tak nízký, že nedovoluje jednotlivým zainteresovaným pracovníkům se dané problematice v plné míře odpovědně a důsledně věnovat. Z tohoto vyplývá, že řešení integrace není na prvních příčkách v prioritách jak státu, tak i obcí a měst. Financování romských poradců pomocí dotací z Norských fondů je nesystémové a krátkodobé řešení. Možnosti čerpání těchto finančních prostředků obce ze Zlínského kraje nevyužily. Zásadní systémovou změnou by měl být institut sociálního bydlení a celková koncepce bytové nouze. Na špatném klimatu mezi většinovou společností a romskou menšinou se podílí nekonceptní sociální politika státu, která umožňuje zneužívání sociálního systému a nemotivuje k hledání zaměstnání, proto je v zásadě třeba změnit sociální systém a to tak aby se tzv. rozevřely nůžky mezi osobami pobírajícími sociální dávky a osobami, které jsou řádně zaměstnány. Tímto se zvýší motivace najít si odpovídající zaměstnání a s tím ruku v ruce motivace dalších generací ke vzdělávání. Vyplácení dávek sociální podpory by mělo být závislé na aktivitě příjemce. Je to zároveň cesta k odpovědnosti za život svůj a své rodiny. Dobrým nástrojem v této oblasti by mělo být posílení kontrolních mechanismů a tvrdé sankce při tzv. „práci na černo“. V souvislosti s tímto opatřením by bylo vhodné upravit systém ve vztahu sběru dat a možností dalších jejich využití ze strany Ministerstva práce a sociálních věcí ČR prostřednictvím Úřadů práce. Tyto statistické údaje v současné době nelze dále využít (jelikož Úřady práce žádná data poskytovat nesmí) při aktivní i pasivní politice zaměstnanosti.

Zprávu vypracoval:

Mgr. Karel Gába

Krajský koordinátor romských poradců

Odbor Kancelář hejtmana Krajský úřad Zlínského kraje

„Činnost koordinátora je částečně realizována za finanční podpory z projektu Úřadu vlády ČR“

Příloha č. 1

Název obce (tučně jsou vyznačeny ORP)	Kraj	Počet SVL	Počet obyvatel v SVL	Název ORP (pro kontrolu)	komentář
Holešov	Zlínský	1	90	Holešov	Bořenovská
Kroměříž	Zlínský	1	340	Kroměříž	Děvín
Kunovice	Zlínský	1	100	Uherské Hradiště	Nový Dvůr
Staré Město	Zlínský	1	100	Uherské Hradiště	Huštěnovská, Velehradská a Svatoplukova
Uherský Brod	Zlínský	1	170	Uherský Brod	Větrná
Valašské Meziříčí	Zlínský	2	380	Valašské Meziříčí	Zašovská, Schlattauerova
Vsetín	Zlínský	2	260	Vsetín	Poschla, Jiráskova

Projednáno Radou Zlínského kraje na zasedání dne 15. 03. 2021.